

دانشگاه تهران

دانشکدگان فنی

دانشکده مهندسی نقشه برداری و اطلاعات مکانی

پروژه درس طراحی هندسی و نقشه برداری مسیر

دوره کارشناسی-سال تحصیلی ۱۴۰۱–۱۴۰۰

پروژه پایانی طراحی مسیر

دانشجويان:

محمــد سـلمانــی، شماره دانشجویی: ۸۱۰۳۹۸۰۸۳
گلساطالبی، شماره دانشجویی: ۸۱۰۳۹۸۰۹
نگار دیــــلمی، شماره دانشجویی: ۸۱۰۳۹۸۰۷۶
علی حسین آبادی، شماره دانشجویی: ۸۱۰۳۹۸۰۷۳

فهرست مطالب

مقدمه۴
فصل اول: انتخاب پارامترهای مناسب مسیر
فصل دوم: طراحی مسیر بر اساس روش آنالوگ بر روی نقشه توپوگرافی
۲. ۱. ایجاد سطح با استفاده از منحنی میزانهای فایل dwg
۲. ۲. تهیه نقشه DEM ،TIN و نقشه شیب۲
۲. ۳. تحلیل نقشه های TIN ،DEM و نقشه شیب۲۸
۲. ۴. طراحی بر اساس خط شیب های ۳٪، ۴٪ و ۵٪
۲. ۵. برازش مسیر نهایی جداگانه به خط شیبهای مورد نظر۳۰
فصل سوم: طراحی رقومی با استفاده از نرم افزار ArcGIS
۳. ۱. تهیه نقشه DEM ، TIN و نقشه شیب با نرم افزار ArcGIS
۳. ۴. تبدیل لایه Cost path به لایه وکتوری و تهیه خروجی CAD۳۹
۳. ۵. برازش خط به Cost path در محیط Civil 3D
فصل چهارم: طراحی قوسهای افقی۴۱
۴. ۱. طراحی قوس های مورد نیاز برای هر ۴ واریانت۴
۴. ۲. اعمال بربلندی به قوس ها
۴. ۳. ارائه لیست مشخصات قوس های هر واریانت۴۷
فصل پنجم: پیادہ سازی
فصل ششم: احجام عملیات خاکی
۶. ۱. ساخت مقطع تیپ(عرضی) مسیر
۶. ۲. تهیه نقشه پروفیل طولی از مسیر های طراحی شده۶
۶. ۳. طراحی خط پروژه بر روی پروفیل

ه۷۸	۶. ۴. طراحی پروفیل های عرضی مسیر های طراحی شد
٩٠	۶. ۵. محاسبه احجام خاکبرداری و خاکریزی
ده	۶. ۶. مقایسه احجام عملیات خاکی مسیر های طراحی ش

مقدمه

راه، نخستین و طبیعی ترین وسیله ارتباطی انسانها می باشد. راه به منزله شریانهای حیاتی یک سرزمین است. دراصطلاح اقتصادی راه وسیله جابجا کردن ثروت است. دراصطلاح نظامی راه وسیله انتقال نیرو است. دراصطلاح کشورداری راه وسیله تامین وحدت ملی است.

زمانی اقتصاد یک کشور پا برجا و در حال پیشرفت خواهد بود که انسانها و انواع و اقسام کالاهای تولیدی در حداقل زمان ممکن و با کمترین هزینه بین نقاط مختلف در داخل و یا خارج از کشور جابجا شوند و این امر جز با احداث شبکه راههای مناسب امکان پذیر نخواهد بود.

طبقه بندی راه ها برای تأمین نیازهای طراحی مهندسان، تصمیم گیری مدیران، برنامه ریزی متولیان بهره برداری و استفادهکنندگان از نقطه نظرهای مختلف و برای کاربردهای گوناگون امری ضروری است. طبقه بندی عملکردی، طبقه بندی بافتی، طبقه بندی بر اساس عوارض طبیعی منطقه، تقسیم بندی و شماره گذاری راهها از انواع مختلف طبقه بندی راه ها محسوب می شوند. در این دستورالعمل ترکیب طبقه بندی عملکردی و بافتی، چارچوب جدیدی جهت طراحی هندسی ایجاد کرده است.

در اینجا طبقه بندی عملکردی بر اساس برنامه ریزی حمل و نقل مالک عمل است. به طور کلی طراحی شبکه راه ها براساس عملکرد و با توجه بافت منطقه ای انجام می گیرد که راه در آن واقع شده است.

با توجه به اینکه در منطقه برون شهری دو نوع بافت وجود دارد و چهار نوع طبقه بندی عملکردی وجود دارد هفت نوع راه در نظر گرفته میشود. با مشخص شدن طبقه عملکردی در منطقه ای با بافت مشخص و عوارض منطقه، تیم طراحی میتوانند نسبت به تعیین مسیر و مشخصات هندسی اقدام نمایند. مدیران و مسئولان ساخت و بهره برداری میتوانند برای تأمین اعتبار، تخصیص منابع مالی لازم، برنامه ریزی و تعیین اولویت ها از این طبقه بندی عملکردی استفاده کنند. استفاده کنندگان راه نیز می توانند بر مبنای این طبقه بندی، مسیر مورد نظر خود را برای سفرهای طولانی و کوتاه انتخاب کنند.

طبقه بندی، روشی است که توسط آن می توان یک شبکه ارتباطی را به دستههایی که دارای خصوصیات مشابه هستند تقسیم نمود. متأسفانه برای طبقه بندی راه ها نقطه نظر واحدی وجود ندارد. طبقه بندی راههای یک کشور می تواند بر اساس سیستم سازمانی برای نگهداری و ساخت، طرح هندسی، سیستم وظیفهای یا عملکردی، سیستم شماره گذاری برای شناسایی و تهیه نقشه راهنما، توپوگرافی، سیستم تخصیص بودجه، یا بر اساس معیارها و استانداردهای طراحی باشد.

طبقه بندی از نوع عملکردی یا وظایف از متدوال ترین نوع تقسیم بندی می باشد. این طبقـه بنـدی بـر اسـاس گروههایی از راهها و خیابانها که مطابق با خصوصیات خدمات می باشند استوار است، طبقه بندی راهها از لحـاظ عملکردی در مرحله اول می تواند به دو دسته زیر تقسیم بندی شود:

- ۱. راههای برون شهری(Rural Roads)
- ۲. راههای درون شهری(urban Roads)

عوامل مختلفی در انتخاب مسیر مؤثر هستند که به شرح ذیل خلاصه می شود:

- . ضوابط طرح هندسی: هدف از طرح هندسی احداث یک راه ایمن و متناسب با حجم ترافیک، سرعت وسایل نقلیه و خصوصیات رانندگان است.
- ۲. دسترسی: یک راه علاوه بر اتصال دو نقطه مبدا و مقصد باید دسترسی مراکز جمعیتی بین مبدا و مقصد را نیز تامین نماید.
- ۳. عوارض طبیعی: شامل پستی و بلندیهای زمین، کوه، دریاچه و رودخانه است. گذشتن از عوارض طبیعی مستلزم انجام خاکبرداری، خاکریزی، احداث پل و تونل می باشد که هزینههای زیادی را در بر دارد.
 - ۴. نگهداری راه: انتخاب مسیر راه در چگونگی و مخارج نگهداری راه تاثیر می گذارد.
- ۵. زمین شناسی: این مطالعات از نظر شناخت مناطقی که احتمال لغزش، رانش، نشست و ریزش در آن زیاد است، قابل اهمیت است. همچنین شناخت آبهای زیر زمینی خصوصا در محل و احداث توناها و تعیین ارتفاع خاکریزها مهم می باشد.
- ۶. جنس پی جسم و ساختما نها: پارامتر مقاومت زمین چه از نظر قرار گیری خاکریزها بر روی زمین و چه از نظر احداث پلها و دیوارها عامل موثری در انتخاب مسیر است. مخارج احداث راه بر روی زمینهای سست و باتلاقی بسیار زیاد است و حتی الامکان باید سعی گردد از این مناطق عبور داده نشود.

- ۲. زیبایی راه: عواملی مانند هماهنگ سازی قوسهای افقی و قائم و پیروی مسیر راه از وضعیت طبیعی
 ۲. زمین و بافت شهری
 - ۸. مخارج ساختمان راه
 - ٩. حفظ محيط طبيعي: عدم تخريب جنگلها و منابع طبيعي و رودخانهها براي انتخاب مسير مهم است.
 - ۱۰. حفظ محيط انساني

فصل اول: انتخاب پارامترهای مناسب مسیر

مسیری که میخواهیم طراحی کنیم یک راه شریانی درجه ۲ است که دارای دو خط عبوری میباشد. بـرای اینکـه بتوانیم پارامترهای مسیر را محاسبه کنیم، باید بدانیم که منطقه مورد نظر در کدام دسته قرار میگیرد.

در ابتدا باید خط بزرگترین شیب را محاسبه کنیم. برای اینکار دو خط در مسیر مورد نظر طراحی میکنیم. این مسیر را به اصلاح align میکنیم. سپس پروفیل مربوط به این مسیر را طراحی میکنیم.

در مرحله بعد روی پروفیل مربوط به مسیر طراحی شده، اقدام به مشخص کردن شیبها میکنیم. این کار را با کشیدن چند خط روی پروفیل انجام میدهیم. کشیدن خطها مطابق با روشی خواهد بود که خط پروژه را طراحی کردیم. پس از اینکه خط پروژه را طراحی کردیم، اقدام به محاسبه شیبها میکنیم. شیبهای مورد نظر به شیوه زیر به دست آمد.

شیب قطعههای مختلف مسیر						
0	6.07	13.65	16.8			
4.63	5.38	5.55	8.35			
1.97	2.66	14.13	6.8			
6.5	0	20.79	6.37			
2.48	4.77	8.5	2.11			
8.27	2.55	0	2.37			
6.54	3.04	0	3.69			

همانطور که مشاهده میشود، خط بزرگترین شیب دارای شیب ۲۰٫۷۹٪ است. بنابراین منطقه ما در دسته مناطق بین ۵ تا ۳۳ قرار میگیرد. علاوه بر آن میانگین شیبهای منطقه چیزی در حدود ۵٫۷ هست.

به طور کلی میتوان گفت میزان پستی و بلندی طبیعی زمین که بر اساس خط بزرگترین شیب منطقه به سه تیپ تا ۵ درصد، ۵ تا ۳۳ درصد و بیش از ۳۳ درصد طبقه بندی میشود. عوارض بر اساس خط بزرگترین شیب برای طول قطعه ۱۰ کیلومتری در عرض باند مشخص شده بر مبنای مطالعات تعیین میشود. سهم غالب به دست آمده نوع عوارض را تعیین میکند.

عرض سواره رو

سواره رو، قسمتی از سطح نهایی روسازی راه (شنی، آسفالتی یا بتنی) است که برای حرکت و عبور وسایل نقلیـه بکار میرود. با توجه به اینکه هدف از طراحی،ایجاد راه اصلی درجه ۱ است، عرض سواره رو در هر دو خـط عبـور، طبق آیین نامه برابر ۷٫۲ متر خواهد بود. این مقدار از جدول شماره ۱ ۵ آیین نامه ۸۰۰ به دست آمده است.

جدول ۱–۵- مشخصات نیمرخ عرضی رادهای شریانی دوخطه

	اضافه عرض بعد از شانه	1 15 1 1 1 1		6	طع عرضی (مت	ū.		ومقاور فبار	
ىيپ	خاکی برای حفاظ	جمع عرص تف راہ	شانه خاكى قابل استغاده	شانه رويهدار	سواره رو	شانه رويهدار	شانه خاكى قابل استفاده	نوع سريانى دوخطه	
A٣		11/1-	- /Y -	1/10	۷/۲ -	1/۲۵	• /¥ •	ADT سال طرح تا ۲۰۰۰	ديقعاه
A۴	عرض تاری	۱۲/۲ -	- /Y -	١/٨٠	۷/۲۰	١/٨ -	• /¥ •	ADT سال طرح بیش از ۲۰۰۰	دوحطه
				-					

#: در صورت ایجاد محدودیت وسایل نقلبه سنگین از خط سوم شانه چپ ۱/۸ متر است. در غیر این صورت، مشابه آزادراههای ۶ خطه، شانه چپ با عرض کامل طرح می شود.

شیب عرضی سواره

شیب عرضی سواره رو برای تخلیه و هدایت آب ازسطح رویه به خارج از مسیر میباشد. میزان شیب عرضی در قسمتهای مستقیم و قوس های افقی باشعاع بزرگ که احتیاج به بربلندی نداشته باشد، به طبقه بندی عملکردی راه، نوع رویه، تعداد خطهای عبور، شرایط جوی منطقه عبور راه و بالاخره سرعت طرح بستگی دارد. با توجه به جدول ۱ ۳ آیین نامه ۸۰۰، شیب عرضی سواره رو برای تمامی مناطق برابر ۱٫۵ تا ۲ درصد خواهد بود. در مقاطع تیپ عرضی طراحی شده، شیب عرضی سواره رو برای ۲ درصد در نظر گرفته شد.

							ئىريانى	راەھاي ئ	لرح هندسى	معیارهای ه	-۳-1	جدول								
			سترسی ها (متر)	ناصله بین د.	حداقل ف				حداكثر	~			ناحيه	بربلندی صد)	حداکثر (در	-1	سطح			ंत
۲ دو خطه	ی درجه	راه شریان	۲ چند خطه	ریانی درجه	راه شر	14	ىريانى درج	راه ش	تغییرات مجاور (1	قل طول (		_ر آ	يتقال سر <u>،</u>			يب عرض	سرويس	حداکثر ث	عت طرح	یزر گتر یز طرا
دسترسی اختصاصی با دسترسی اختصاصی	تقاطع با دسترسی	تقاطع با تقاطع و تبادل	دسترسی اختصاصی با دور برگردان و دسترسی اختصاصی	تقاطع با دوربر گردان و دسترسی	تقاطع با تقاطع و تبادل	تقاطع با دوربر گردان	تقاطع با تقاطع و تبادل	تبادل با تبادل	، سرعت طرح بین قط <mark>ما</mark> ت کیلومتر بر ساعت)	قطعات با سرعت ثابت (کیلومتر)	شريعم (متر)	اع آزاد (متر)	عت در ورودی شهرکهای رون شهری	يخبندان و برف	غير يخبندان	ی سوارہ رو (درصد)	، طرح برای سال ۲۰۰ ام	ىيب طولى (درصد)	3 (كيلومتر بر ساغت)	ن شیب زمین در دالان احی (درصد)
																	в	۳ ۴	۱۲۰-۱۰۱ ۱۰۰-۸۰	۵-۰
÷	ş	<u>۱</u>	٨٠٠	<u>۱</u>	18	<u>م</u>	۲	۳	10	10	۴۵	۵/۲	دا. د		17	۱/۵ ت	в	۴ ۵	۱۰۰ ۹۹-۸۰	477-0
																۲	С	۶	٨٠-٧٠	77-٠٧
																	С	۶	۸۰-۷۰	11+-Y+
																	С	Y	٨٠-٧٠	11+≤

عرض شانه

شانه، بخشی از کف راه است که در طرفین سواره رو قرار میگیرد و برای توقف خودروها، استفاده اضطراری خودروها، و تکیه گاه جانبی برای لایه های زیراساس، اساس، و رویه راه به کار میرود.

بر اساس جدول شماره ۶- ۳ آیین نامه در صفحه ۱۴۶، عرض شانه در دو طرف راست و چپ، برابر ۱٫۹۵ خواهـ د بود.

10-1			
عر. راست	ئوع ترافیک طرح	ز راه	ئوع
۳/۰۰	DDHV کامیون	کمتر از ۲۰۰	્રાન્સ દાના ગાંગ
۳/۶۰	DDHV کامیون	۲۵۰ و بیشتر	ارادراه ع حطه
۳/۰۰	DDHV کامیون	کمتر از ۲۵۰	أزادراه ٦ خطه يا
٣/۶٠	DDHV کامیون	۲۵۰ و بیشتر	بيشتر ^٣
۲/۵۰		یداشده ۶ خطه	راه شریانی ج
۲/۵۰		یداشده ٦ خطه	راه شریانی ج
	ADT	کمتر از ۲۰۰۰	ماد ثبياني 7 خطه
	ADT	بیش از ۲۰۰۰	والأشرياني العصا
	ADT	کمتر از ٤٠٠	
	ADT	بین ٤٠٠ تا ۲۰۰۰	راه جمع کننده ۲ خطه
	ADT	بیش از ۲۰۰۰	
	ADT	کمتر از ٤٠٠	it is low al
	ADT	بین ٤٠٠ تا ۲۰۰۰	راه محقق دروستانی ۲خطه
	ADT	بیش از ۲۰۰۰	
	عرم راست ۲/۰۰ ۲/۶۰ ۲/۵۰ ۲/۵۰	نوع ترافیک طرع راست نوع ترافیک طرع راست ۲/٥٠ ۷۰/۳ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۲/٥٠ ۸ΔΤ ۸ΔΤ ΑDΤ ΑDT ΑDΤ ΑDT ΑDΤ ΑDT ΑDΤ ΑDΤ ΑDΤ <tr td=""> ΑDΤ</tr>	براه نوع ترافیک طرح راست کمتر از ۲۰۰ نوع ترافیک طرح راست کمتر از ۲۰۰ کلمیون ۲۰۰٪ ۲۰۰ و بیشتر DDHV کامیون ۴۰٪ ۲۰۰ و بیشتر DDHV کامیون ۴۰٪ ۲/۵۰ داشده ۲ خطه ۲۰۰٪ ۲/۵۰ ملک ۲/۵۰ ۲/۵۰ ملک ۲۰۰۰ ۲/۵۰ ملک ۲۰۰۰ ۲/۵۰ ملک ۲۰۰۰ ۲۰۰۰ ملک ۲۰۰۰ ۲۰۰۰ ملک ۲۰۰۰ ۲۰۰۰ ملک ۸DT ۲۰۰۰ ملک ۸DT ۲۰۰۰ ملک ۸DT ۲۰۰۰ ملک ۸DT ۲۰۰۰ ملک ۸DT ۲۰۰۰ ملک ۸DT ۲۰۰۰ ملک ۸DT

جدول ٦-٣- عرض شانه طرفين راهها

شیب عرضی شانه

با توجه به توضیحات موجود در صفحه ۱۴۶ آیین نامه ۸۰۰، شیب عرضی شانه های رویه دار (آسفالتی یا بتنی) در قسمتهای مستقیم و قوسهای افقی باز، ۲ تا ۶ درصد و شانه های شنی، ۴ تا ۶ درصد، و شانه های چمنی ۶ تا ۸ درصد تعیین میشود. البته لازم به ذکر است که شیب شانه هر چقدر بیشتر باشد، به تخلیه سریعتر آب های جاری در سواره رو کمک بیشتری میکند. علاوه بر آن باید این نکته رعایت شود که شیب عرضی شانه بیشتر از شیب عرضی سواره رو باشد. در واریانت های در نظر گرفته شده برای این پروژه، معمولا شیب شانه رو ۴ درصد در نظر گرفته ایم.

شيروانى

شیروانی به قسمتی از راه گفته میشود که به شانه ها از سمت بیرون متصل میشود. شیروانی ها باید بـه گونـه ای طراحی شوند که پایداری کف راه را افزایش داده و فرصت کافی برای بازیـابی خـودروی منحـرف شـده را تـامین نمایند.

در شیروانی خاکریزی، لبه خارجی شانه در مقطع عرضی با شیب به زمین طبیعی میپیوندد. چنانچه راه در خاکبرداری باشد، پس از جوی کناری، شیروانی خاکبرداری آغاز میشود که در نقطه انتهایی خود، بار دیگر به زمین طبیعی میرسد.

به طور کلی میتوان گفت، شیروانی ها از نظر شیب به دو دسته تقسیم میشوند:

شیب های ملایم و حذف حفاظ و ایمنی بیشتر راه
 شیب های تند و در نظر گرفتن حفاظ

در قسمت ساخت مقطع تیپ عرضی به شیب در نظر گرفته شده برای شیروانی ها به طور دقیق تر پرداخته شد. اما به طور کلی با توجه به توضیحات صفحه ۱۵۳ آیین نامه در خصوص شیب عرضی شیروانی، در واریانت ها از شیب ۱:۴ برای طراحی شیروانی استفاده شد.

سرعت طرح

سرعت طرح، سرعتی است که برای تعیین حداقل مشخصات مربوط به طرح هندسی (قـوس افقـی، قـوس قـائم، شیب و…) قطعه مورد نظر راه انتخاب میشود. عوامل موثر در انتخاب سرعت طرح عبارتند از:

- وضعیت پستی و بلندی منطقه طرح
 - عملکرد مسیر
 - کاربری زمین های مجاور
 - نکات اقتصادی
 - انتظار و تمایلات رانندگان
 - نوع و حجم ترافیک
 - کاربران مسیر
 - منظر آرایی مسیر

برای به دست آوردن مقدار سرعت طرح نیاز به این است که بدانیم منطقه ما در کدام مقدار شیب واقع شده است. به همین دلیل از جدول ۴–۳ موجود در آیین نامه استفاده میکنیم. این جدول در ادامه آورده شده است.

سرعت طرح (km/h)	خط بزرگترین شیب زمین در دالان طراحی (٪)
121.1	A_4
۱۰۰-۸۰	ω - *
1	ΨΨ <u>λ</u>
۹۹–۸۰	11-6
٨٠-٧٠	۷۰ - ۳۳
٨٠-٢٠	))V.
٨٠-٢٠	<i>\\</i> .≤

جدول ٤-٣- سرعت طرح راههای شریانی

همانطور که مشاهده میشود، سرعت طرح ما با توجه به منطقه بین ۵ تا ۳۳ درصدی و درجـه ۲ بـودن راه، برابـر ۸۰ تا ۹۹ کیلومتر بر ساعت است که آن را برابر با ۹۰ کیلومتر بر ساعت میگیریم.

حداکثر شیب طولی

شیب طولی به شیب سطح تمام شده راه در امتداد مسیر گفته میشود. این شیب همان شیب طولی حط پروژه است و بطور عمده به وسیله پستی و بلندی، طبقه بندی عملکردی راه, قوس افقی، قدرت وسایل نقلیه سـنگین، ایمنی، فواصل دید و ... کنترل میشود. حداکثر شیب طولی نیز وابسته به سرعت و منطقهای است که در آن قـرار داریـم. بـه همـین منظـور از جـدول شماره ۵- ۲۴ استفاده میکنیم. جدول ذکر شده در ادامه آورده شده است.

حداکثر شیب طولی (٪)	سرعت طرح (km/h)	خط بزرگترین شیب زمین در دالان طراحی (٪)
٣	12-1-1	A
۴	۱۰۰ ۸۰	ω -
۴	1	** A
۵	۹۹ ۸۰	11 0
۶	Α- Υ-	٧. ٣٣
۶	٨- ٧-	۱۱۰ ۷۰
٧	Α- Υ-	11.≤

جدول ۵ ۲۵ حداکثر شیب طولی راههای شریانی

حداکثر شیب طولی برای راه شریانی درجه ۲ و سرعت ۹۰ کیلومتر بر ساعت برابر ۵ درصد خواهد بود. بنابراین سه مسیری که در ادامه باید طراحی کنیم، با شیبهای ۳، ۴ و ۵ خواهد بود.

بربلندى

هر خودرو در حال عبور از پیچ تحت تاثیر نیروی گریز از مرکز قرار میگیرد. برای تامین ایمنی و راحتی خودرو بهتر است شیب عرضی با توجه به سرعت طرح تغییر یابد. با استفاده از شیب عرضی یکسره (بربلندی) میتوان در مقطع راه، بین نیروی اصطکاک جانبی چرخ و روسازی و وزن خودرو تعادل ایجاد کرد. مقدار حداکثر بربلندی تابع عوامل زیر است:

- شرایط جوی منطقه (دفعات تکرار و مقدار برف و یخ)
 - نوع راه (کوهستانی، تپه ماهور یا دشت)
 - درصد خودروهای سنگین و کندرو
- محدودیتهای طراحی از لحاظ تامین فضای کافی جهت اعمال بربلندی و شرایط تخلیه آبهای سطح راه
 - احتمال وسیله نقلیه بر روی قوس

با توجه به جدول ۱– ۳ آیین نامه ۸۰۰، برای راههای یخبندان برای راههای شریانی، حداکثر بربلندی برابر ۸ درصد خواهد بود. همینطور برای راههای شریانی، در مناطق یخبندان و برف، حداکثر بربلندی برای ۱۲ درصد خواهد بود. با توجه به اینکه منطقه ما بالاتر از ۱۰۰۰ متر ارتفاع دارد، منطقه را در دسته یخبندان و برف در نظر میگیریم. بنابراین حداکثر بربلندی برابر ۸ درصد خواهد بود.

							ئىريانى	راەھاى ش	لرح هندسى	معیارهای ه	-۳-1	جدول								
			سترسی ها (متر)	اصله بین د،	حداقل ف				حداكش	حداق			ناحيه ان	بربلندی صد)	حداکثر (در	4	سطح		سرع	इ.म. ह
۲ دو خطه	ی درجه	راه شريان	۲ چند خطه	ریانی درجه	راه شر	١٠	ىريانى درج	راه ش	تغییرات مجاور (	ل طول			يا تقل			ي. عرف	سرويس	داكثر ت	ی طرح	زر گتر یا
دسترسی اختصاصی با دسترسی اختصاصی	تقاطع با دسترسی	تقاطع با تقاطع و تبادل	دسترسی اختصاصی با دور برگردان و دسترسی اختصاصی	تقاطع با دوربر گردان و دسترسی	تقاطع با تقاطع و تبادل	تقاطع با دوربرگردان	تقاطع با تقاطع و تبادل	تبادل با تبادل	، سرعت طرح بین قطعات کیلومتر بر ساعت)	قطعات با سرعت ثابت (کیلومتر)	مريم (متر)	اع آزاد (متر)	عت در ورودی شهر کهای رون شهری	يخبندان و برف	غير يخبندان	ی سواره رو (درصد)	، طرح برای سال ۲۰ ام	سيب طولى (درصد)	ج (کیلومتر بر ساعت)	ن شیب زمین در دالان احی (درصد)
																	в	٣	18-1-1	۵-۰
																	_	۴	۱۰۰-۸۰	
																۱/۵	в	۴	1.55	5-77
¥++	8	1	٨٠٠	1	18	1	۲۰۰۰	۳	10	10	۴۵	۵/۲	دارد	٨	11	t:	_	۵	۹۹-۸۰	
																۲	С	۶	۸۰-۲۰	۳۳-۰۲
																	С	۶	٨٠-٧٠	11+-Y+
																	С	Y	٨٠-٧٠	11+≤

ضريب اصطكاك

مقدار ضریب اصطکاک جانبی به عوامل زیر بستگی دارد:

- وضعیت لاستیک چرخهای خودرو
 - نوع روسازى
- خشک یا تر یا یخ زده بودن سطح راه
 - سرعت خودرو

علاوه بر بربلندی، با توجه به جدول ۵- ۴ آیین نامه ۸۰۰، مقدار ضریب اصطکاک برای سرعت طرح ۹۰ کیلومتر بر ساعت، برابر ۰٫۱۳ خواهد بود.

4	-/*-		10
Y	-/٣۵		۲.
۲.	-/**		۳.
41	- /٣٣		۴.
74	-/19		۵-
117	-/1Y		۶.
1.5%	-/16	٨%	٧.
779	-/14		٨-
7-7	-/١٣		۹.
194	-/١٢		١٠٠
0-1	./\)		11-
55Y	-/-٩		۱۲۰
٨٣٢	۰/۰۸		15.

حداقل شعاع قوس افقى

برای تعیین مشخصات قوس افقی باید سه پارامتر زیر مشخص شوند که این پارامترها با کمک سرعت طرح حداکثر بربلندی و ضریب اصطکاک جانبی بدست می آیند.

- حداقل شعاع قوس افقى
- حداکثر شعاع قوس افقی برای استفاده از قوس اتصال
 - طول قوس اتصال

برای تعیین مشخصات قوس افقی باید سه پارامتر زیر مشخص شوند که این پارامترها با کمک سرعت طرح حداکثر بربلندی و ضریب اصطکاک جانبی بدست می آیند.

- حداقل شعاع قوس افقى
- حداکثر شعاع قوس افقی برای استفاده از قوس اتصال
 - طول قوس اتصال

برای به دست آوردن حداقل شعاع قوس افقی از همان جدول ۵- ۴ آیین نامه استفاده میکنیم. به این صورت کـه با توجه به بربلندی ۸ درصد، میتوان حداقل شعاع قوس را محاسبه کرد.

۴	-/*-		10
٧	-/٣۵		۲.
۲.	-/۲٨		۳-
41	-/٣٣		۴.
ν۳	-/19		۵.
117	-/1Y		۶.
1.9.4	-/16	٨%	٧.
444	-/14		٨-
4-4	-/١٣		۹.
202	-/17		١٠٠
۵-۱	. /\\		11.
<i>۶۶</i> ۲	-/-٩		۱۲۰
YLL	۰/۰۸		١٣٠

بنابراین با توجه به جدول صفحه ۶۹ آیین نامه، حداقل شعاع قوس برابر ۳۰۴ متر است.

قوس اتصال

استفاده از قوس اتصاال تدریجی برای راههایی با قوسهای افقی با شعاع بزرگ به ندرت ضرورت پیدا می کند. قوس اتصال تدریجی دارای مزایای زیر است :

- اتصال قوس افقی دایرهای شکل به مسیرهای مستقیم میتوان د با تغییر تدریجی شعاع انحنا انجام شود.
- اعمال بربلندی از مقدار صفر تا مقدار حداکثر آن می تواند در طول قوس اتصال تدریجی (طول لازم برای تغییر شیب عرضی مسیر از شیب صفر به شیب بربلندی) انجام شود.
 - اعمال اضافه عرض سواره رو در قوس افقی، می تواند در طول قوس اتصال تدریجی انجام شود.
- به کاربردن قوس اتصال تدریجی سبب می شود که از تصور وجود شکستگی در نقطه شروع و ختم قوس افقی دایرهای شکل اجتناب شود و در نتیجه، راه، ظاهری خوش منظر داشته باشد.

با توجه به جدول ۵– ۱۵ در صفحه ۸۳ آیین نامه ۸۰۰، در صورتی که شعاع قوس بیشتر از ۴۸۰ متر بود، نیازی به استفاده از قوسهای اتصال قبل و بعد از قوس دایرهای نیست. البته در طراحی مسیر تا حد ممکن، از قوس اتصال استفاده شده است.

شعاع حداکثر (متر)	سرعت (کیلومتر در ساعت)
۲۴	۲.
۵۴	۳.
۹۵	۴.
۱۴۸	۵۰
۲۱۳	۶.
۲۹.	٧.
643	٨٠
۴۸۰	٩.
۵۹۲	١
۷۱۶	۱۱۰
٨٥٢	۱۲.
۱۰۰۰	۱۳.
می برای شعاعهای بزرگتر، ناچیز است.	نکته: مزایای ایمنی استفاده از <mark>قوس اتصال</mark> تدریج

جدول ۱۵ ۱۹ شعاع حداکثر قوس افقی برای استفاده از قوس اتصال تدریجی

فاصله ديد توقف

فاصله دید توقف مسافتی است که خودرو در حال حرکت با سرعت طرح یا نزدیک به آن، پس از مشاهده شیء توسط راننده و عمل ترمز، در مسیر خود، طی میکند تا قبل از برخورد با شیء ساکن به طور ایمن متوقف شود. در واقع فاصله دید توقف، طول قابل رؤیت مورد نیاز برای راننده در امتداد طول مسیر است تا با شیء برخورد نکند.

با توجه به جدول ۵– ۱ در صفحه ۶۱ آیین نامه ۸۰۰، برای سرعت طرح ۹۰ کیلومتر بر ساعت، فاصله دید توقـف برابر ۱۶۰ متر خواهد بود.

فاصله ديد توقف	فاصله ترمزگیری در	فاصله عكس العمل	سرعت طرح	
برای طرح (متر)	سطح افقی (متر)	ترمز (متر)	(کیلومتر در ساعت)	
۲.	۶٫۶	٩ر١٣	۲.	
۳۵	٣ر١٠	٩٫٩	۳.	
۵۰	۴ر۸۱	٨,٧٢	۴.	
۶۵	۷٫۸۲	٨,٣٣	۵۰	
٨۵	۳۱٫۳	۴۱٫۷	۶.	
۱۰۵	25,7	۴۸٫۷	٧.	
۱۳۰	۴٫۳	عر۵۵	٨.	
۱۶۰	٩٢٫٩	۶۲٫۶	٩٠	
۱۸۵	٧ر١١۴	۵ر۶۹	۱۰۰	
۲۲.	٨,٨٣١	۵ر۷۶	11.	
۲۵.	۲ر۱۶۵	۴٫۳	۱۲۰	
۲۸۵	٨ر١٩٣	۴ر۹۰	۱۳۰	
875	٨, ٢٢٢	۹۷٫۳	14.	
و شتاب کاهنده، ۳٫۴	گیری و واکنش، ۵ر۲ ثانیه	قف، زمان مشاهده، تصميم	برای تعیین فاصله دید تو	
		ر گرفته شده است.	متر بر مجذور ثانیه در نظ	

جدول ٥-١- فاصله ديد توقف در سطح افقى

نرخ انحناء قائم (K)

نرخ انحنای قائم که بر حسب متر بر درصد محاسبه میشود، طول لازم قوس قائم برای یک درصد تغییر شیب طولی راه است. روابط به دست آوردن نرخ انحناء قائم بر حسب فاصله دید توقف به صورت زیر محاسبه میشود.

$$K = rac{A(S)^2}{658}$$
 برای قوس قائم گنبدی: $K = rac{A(S)^2}{120 + 3.5S}$ برای قوس قائم کاسه ای: $K = rac{A(S)^2}{120 + 3.5S}$

بر اساس جدول ۵- ۳۱ موجود در صفحه ۱۲۴ آیین نامه ۸۰۰، نرخ انحناء قائم برای قوس های گنبدی و برای سرعت طرح ۹۰ کیلومتر بر ساعت، ۳۸ متر بر ساعت محاسبه شد. البته این مقدار، نرخ انحناء قائم مینیمم است که برای بیشتر قوس های قائم، سعی شد مقدار K بالاتر از ۵۰ متر بر درصد در نظر گرفته شود.

030		
<mark>نرخ انحنای</mark> قانم طرح (متر بر درصد)	فاصله ديد توقف (متر)	سرعت طرح (کیلومتر در ساعت)
١	۲.	۲.
۲	۳۵	۳.
۴	۵.	۴.
۷	۶۵	۵.
11	٨۵	۶.
١٧	۱-۵	٧.
۲۶	15.	٨٠
٣٩	١۶٠	۹.
۵۲	۱۸۵	)
٧۴	۲۲.	11-
۹۵	۲۵-	۱۲.
142	۲۸۵	17.

 $(\mathbf{K}=rac{\mathbf{A(S)}^2}{658})$ مقادیر حداقل \mathbf{K} برای قوس قانم گنبدی برای فاصله دید توقف (

بر اساس جدول ۵- ۳۳ موجود در صفحه ۱۲۶ آیین نامه ۸۰۰، نرخ انحناء قائم برای قوس های قائم کاسه ای و برای سرعت طرح ۹۰ کیلومتر بر ساعت، ۳۸ متر بر ساعت محاسبه شد.

فاصله ديد توقف (متر)	سرعت طرح (کیلومتر در ساعت)
۲.	۲.
۲۵	۳.
۵.	۴.
۶۵	۵.
٨۵	۶.
۱-۵	γ.
15.	٨٠
18.	۹.
۱۸۵	)
۲۲.	11.
۲۵-	۱۲.
YAD	15.
	فاصله ديد توقف (متر) ۲۰ ۲۵ ۵۰ ۶۵ ۸۵ ۱۰۵ ۱۰۵ ۱۶۰ ۱۶۰ ۲۲۰ ۲۵۰ ۲۸۵

 $(K = \frac{A(S)^2}{120+3.5(S)})$ جدول ٥-٣٣- مقادیر حداقل K برای قوس قانم کاسهای (

فاصله ديد سبقت

فاصله دید سبقت، کمترین فاصلهای است که رانندگان میتوانند با سرعت مناسب و در شرایط ایمن و بدون برخورد با خودرو مقابل از خودرو جلوتر سبقت بگیرند. فاصله دید سبقت در راههای دو خطه دو طرفه، با در نظر گرفتن فواصل طی شده خودروی در حال سبقت و خودروی در حالت حرکت در جهت مقابل به دست میآید.

با توجه به جدول ۵- ۴ در صحفه ۶۴ آیین نامـه ۸۰۰، فاصـله دیـد سـبقت بـرای راه دو خطـه و در سـرعت ۹۰ کیلومتر بر ساعت، برابر ۲۸۰ متر است.

فاصله دید سبقت (متر)	فرض شده ساعت)	سرعت طرح	
مقادير طراحي	خودرو مورد سبقت	خودرو سبقت گيرنده	(کیلومتر در ساعت)
۱۲۰	11	٣.	۳.
14.	۲۱	۴.	۴.
18.	۳۱	۵.	۵۰
۱۸۰	۴۱	۶.	۶.
۲۱.	۵۱	٧.	٧.
۲۴۵	۶۱	٨٠	٨٠
۲۸۰	٧١	٩٠	٩٠
۳۲۰	٨١	١	١
۳۵۵	۹١	11+	11+
۳۹۵	1+1	17.	17.
44.	111	۱۳.	۱۳۰

جدول ٥-٤- فاصله دید سبقت در راه دوخطه

فاصله ديد انتخاب

فاصله دید انتخاب حداقل فاصلهای است که راننده نیاز به دیدن دارد تا بتواند در تصمیمهای پیچیده یا لحظهای، جائی که درک اطلاعات دشوار است یا زمانی که مانورهای غیرمنتظره و غیرعادی نیاز است با سرعت مناسب و در شرایط ایمن، مانور خود را انتخاب کند.

بر اساس انواع مختلف مانوری که راننده در زمان انتخاب دارد، فاصله دید انتخاب متفاوت خواهد بود. بر اساس توضیحات آیین نامه ۸۰۰ در صفحه ۶۳، انواع مانور های بحرانی به شرح زیر است:

- نوع I: توقف در راه در منطقه برون شهری
- نوع II: تغییر سرعت یا مسیر یا جهت در راه برون شهری
- نوع III: تغییر سرعت یا مسیر یا جهت در راه شهرک برون شهری

	نوع مانور راننده		
III	Ш	I	سرعت طرح (کیلومتر در ساعت)
۱۹۵	۱۴۵	٧٠	۵۰
۲۳۵	۱۲.	۹۵	۶.
۲۷۵	۲	110	٧.
۳۱۵	۲۳.	14.	٨٠
35.	۲۷.	۱۷۰	٩٠
۴۰۰	۳۱۵	۲	۱۰۰
42.	۲۲.	۲۳۵	11+
۴۷.	۳۶.	780	14.
۵۱۰	۳۹۰	۳۰۵	۱۳۰
۵۵۵	42.	۳۴.	14.

جدول ۵ ۳ فاصله دید انتخاب (متر)

فصل دوم: طراحی مسیر بر اساس روش آنالوگ بر روی نقشه توپوگرافی

dwg ایجاد سطح با استفاده از منحنی میزانهای فایل

در مرحله اول باید منحنی میزانهایی که در اختیارمان هست را به سطح تبدیل کنیم. به این منظور از نوار ابزار سمت چپ یعنی Toolspace روی گزینه surface کلیک راست کرده و گزینه create surface را میزنیم.

TIN surfa	ce 🗸 🗸	C-TOPO		4
Propertie		Value		
	mation	Value		
Na	ame	Surface<[	Next Counter(CP)]	>
De	escription	Description	n	
Style		Contours 2m and 10m (Background)		
-		Press 100 00 202000000		11 S S S S S S S S S S S S S S S S S S
Re	ender Material	Contours	2m and 10m (Backg	ground)

سپس از گزینه definition روی قسمت contours کلیک میکنیم و اقدام به اضافه کردن منحنی میزانها برای ساخت سطح میکنیم.

در این مرحله اقدام به اضافه کردن منحنی میزان های مورد نظر به سطح میکنیم. در ادامه سطح ساخته شده را مشاهده خواهید کرد.

Angle:	
Angle: 4.0000 (d)	
\$ 4.0000 (d)	
Mid-ordinate distance:	
1.000m	×G
'S	
	Mid-ordinate distance:

همانطور که در تصویر بالا مشاهده میشود، مثلث بندی انجام شده برای ساخت سطوح دارای ایراداتی است و باید اصلاح و ویرایش شود. ویرایش مثلث بندی به طوری خواهد بود که اضلاع مثلث بلند تر از حد عادی نباشد. پـس از اصلاح مثلث بندی در نرم افزار، سطح حاصله به شکل زیر خواهد بود.

۲. ۲. تهیه نقشه TIN، DEM و نقشه شیب

روی سطح اصلاح شده کلیک میکنیم. گزینه Surface style را انتخاب میکنیم. در تب display، نقشههای مربوط به سطح را در لایههای متناسب خود قرار میدهیم.

si-		124						
lan		~						
omponent disp	lay:							
Compone	Visible	Layer	Color	Linetype	LT Scale	Lineweight	Plot Style	^
oints	9	C-TINN	BYLAYER	ByLayer	1.0000	ByLayer	ByBlock	÷
Triangles	0	0-Triangles	BYLAYER	ByLayer	1.0000	ByLayer	ByBlock	
Border	0	1-Border	BYLAYER	ByLayer	1.0000	ByLayer	ByBlock	
Major Contour	0	1-Major	150	ByLayer	1.0000	ByLayer	ByBlock	
Minor Contour	Q	1-Minor	11	ByLayer	1.0000	ByLayer	ByBlock	
Jser Contours	9	C-TOPO-USER	BYLAYER	ByLayer	1.0000	ByLayer	ByBlock	
Gridded	9	C-TINN	BYLAYER	ByLayer	1.0000	ByLayer	ByBlock	
Directions	9	0-Directions	BYLAYER	ByBlock	1.0000	ByLayer	ByBlock	
Elevations	9	0-Elevations	BYLAYER	ByBlock	1.0000	ByLayer	ByBlock	
Slopes	9	0-Slopes	BYLAYER	ByBlock	1.0000	ByLayer	ByBlock	

در نهایت نقشه های TIN ،DEM و نقشه شیب منطقه در ادامه آورده شده است.

تصوير نقشه ارتفاع DEM

تصوير نقشه شيب Slope

تصویر نقشه مثلث بندی TIN

۲. ۳. تحلیل نقشه های DEM، DEM و نقشه شیب

همانطور که در نقشه بالا که مربوط به شیب توپوگرافی است، مشاهده میکنید، شیبهایی که با رنگ تیره تر نمایان شده اند، دارای مقدار بالاتری هستند. همانطور که میدانیم، مسیر طراحی شده، نباید از شیبهای بسیار زیاد بگذرد. زیرا امکان وجود دره و یا کوه در این مناطق بالا است. وجود اینگونه از عوارض طبیعی سبب میشود تا مقدار حجم خاکبرداری یا خاکریزی ما به طور قابل توجهی افزایش یابد.

بنابراین در طراحی مسیر، تا جایی که میشود سعی بر آن است تا از مناطقی بگذریم که دارای شیب کمتری هستند. شیب کمتر نیز با رنگ روشن تر روی نقشه شیب مشخص شده است. علاوه بر آن با استفاده از نقشه منحنی میزانها نیز میتوان به مسیر تقریبی پی برد. هر جایی که منحنی میزانها دارای فاصله کمتری هستند به این معناست که در آن مناطق دارای شیب بیشتری هستیم.

۲. ۴. طراحی بر اساس خط شیب های ۳%، ۴% و ۵%

پس از تهیه نقشه های مربوط به مسیر، اقدام به افزودن نقطهها به سطح مربوط به میکنیم. نقاط مربوط به گروه نقاط شماره ۱، ۲ و ۱ از پایین به بالا هستند. مسیرهایی که طراحی میشود، باید از این نقاط عبور کند. پس از اضافه کردن نقاط، به سراغ طراحی مسیر میرویم.

در مرحله بعد باید اقدام به طراحی مسیر بکنیم. شـیبهـای مـورد نظـر، شـیب ۳ درصـد، ۴ درصـد و ۵ درصـد میباشند. برای طراحی مسیر باید روی منحنی میزانهای مورد نظر اقدام بـه دایـره زدن بکنـیم. بـرای محاسـبه شعاع دایره از رابطه $\frac{\delta H}{i}$ به دست میاید. شعاع دایره برای هر یک از شیبها به شکل زیر است.

- شیب ۳ درصد: شعاع دایره برای این شیب برابر ۳۳٬۳۳ متر است.
 - شیب ۴ درصد: شعاع دایره برای این شیب برابر ۲۵ متر است.
 - شیب ۵ درصد: شعاع دایره برای این شیب برابر ۲۰ متر است.

پس از مشخص شدن شعاع دایره، نوبت به دایره زدن است. به این منظور از نقطه اول که پایین سطح قرار دارد شروع به زدن دایره با شعاع مشخص میکنیم. برای اینکار نکات زیر را رعایت کردیم:

- در زدن دایرهها سعی شد از مسیر اصلی خارج نشویم تا مسیر نهایی طولانی تر از حد ممکن نشود.
 دایرهها را در مسیری ادامه دادیم که یا منحنی میزان بعدی را قطع کرده باشید یا فاصله آن بیشتر از شعاع مشخص شده تا منحنی میزان بعدی باشد.
 - ۳. از دایره زدن در مسیرهای زیگزاگی اجتناب کردیم.
 - ۴. دایره ها حتی الامکان از مکان هایی که منحنی میزان های نزدیک به هم هستند عبور نکنند.
 - ۵. دایرهها در مسیری زده شود که حتما از نقطه میانی عبور کند.

در شکل زیر دایرههای مربوط به شیب ۴ درصد را مشاهده میکنید.

۲. ۵. برازش مسیر نهایی جداگانه به خط شیبهای مورد نظر

پس از اینکه دایرههای مورد نظر را طراحی کردیم، باید مراکز آن را با ابزار polyline به هم متصل کنیم. در مرحله بعد یک خط را به به خط مراکز دایره برازش میدهیم. خط مورد نظر نباید دارای شکستگیهای بالایی باشد. زیرا طراحی قوس استاندارد در آن دشوار خواهد بود. تصویر خط برازش داده شده به مراکز دایرها را در شکل زیر مشاهده میکنید.

در مرحله بعد نوبت به align کردن و تبدیل خطوط به مسیر میرسد. برای این کار هم خط وصل کننده مراکز دایره و هم خط برازش شونده به مراکز دایره را با استفاده از گزینه create alignment from object به مسیر تبدیل میکنیم.

حالا با استفاده از گزینه create surface profile، پروفیل مربوط به هر دو مسیر را نمایش میدهیم.

vame:	
AlignmentDirection4	L.K.
Гуре:	
13 Centerline	~
Description:	
	^
	2
Sta	rting station: 0+000.00m
General Design Criteria	
Site:	
None>	~ 💣 -
Alignment style:	
Proposed	\[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\] \[\[\] \[\[\] \[\[\] \[\[\] \[\[\[\] \[\[\[\[\[\[\[\[\[\[\[\[\[\[\] \] \] \] \] \
Alignment layer:	
C-ROAD	
Alignment label set:	
🖓 All Labels	~ 🍢 🗖
Conversion options	
Add curves between tangents	
Default radius:	
200.000m	
Erase existing entities	

این دو پروفیل به ترتیب در شکل زیر آورده شده اند.

فصل سوم: طراحی رقومی با استفاده از نرم افزار ArcGIS

در ابتدا فایل منحنی میزان هایی را که سوال به ما داده بود را در ArcGIS باز میکنیم. میخواهیم سطحی با منحنی میزان ها بسازیم.

contour •

همان طور که میدانیم برای ساختن کانتور باید از قسمت پلی لاین فایلی که در نرم افزار باز کردیم، کلیک راست نیم و گزینه ی Open Attribute Table را بزنیم. تا بتوانیم منحنی میزان های اصلی <u>یا</u> منحی میزان های فرعی را انتخاب کنیم (مجموع اجتماع دو منحنی میزان) پس با گزینه Select by Attributes دستور زیر را اجرا میکنیم:

"Layer" = 'MAJR' OR "Layer" = 'MINR'

سپس از منحنی میزان های انتخاب شده Export میگیریم و با نام مد نظر آن را ذخیره میکنیم. که ما در اینجا با نام contour آن را ذخیره کردیم.

TIN، تهیه نقشه DEM، TIN و نقشه شیب با نرم افزار DEM، TIN

TIN •

در قسمت ArcToolbox در Data Management در TIN و سپس در Create TIN تین میسازیم.

با انتخاب مسیر خروجی تعیین میکنیم که در کجا تین بسازد سپس به آن contour که ساختیم را میدهیم و برایش گزینه ی Elevation را فعال میکنیم .(میتوان برای دادن ارتفاع از Shape.z هم استفاده کنیم.) تا ارتفاع خود را از آن بگیرد زیرا هر کدام از نقاط ما دارای ارتفاع مشخصی اند.سپس نوع خطوط را نیز به soft-line تغییر میدهیم.

تين براي ما ساخته ميشود حالا بايد آن را اديت كنيم.

دو ابزار 3D analyst و TIN editing را با کلیک راست برو روی فضای خالی نوار بالا روشن میکنیم.در قسمت Start editing TIN ، TIN editing را میزنیم تا ابزار برایمان نمایش داده شود. شروع به ادیت میکنیم و بعد از پایان ذخیره میکنیم تا در ادامه با استفاده از TIN، DEM بسازیم

DEM •

در قسمت ArcToolbox در 3D analyst tools در from TIN و سپس در from TIN و در آخر. TIN to Raster را انتخاب میکنیم.

> سپس رنگ بندی آن را تغییر میدهیم و شکل زیر درسـت میشود.

Slope •

در قسمت ArcToolbox در 3D analyst tools در Raster Surface و سیس در slope Raster را انتخاب میکنیم.

ورودی این قسمت DEM است (باید یک سطح رستری باشد)

محل خروجی را نیز تعیین میکنیم و قسمت Output measurement را بر PERCENT_RISE میگذاریم زیرا به صورت درصدی است و راحت تر میتوانیم با آن کار کنیم در واقع با انتخاب این گزینه در قسمت Properties میتوانیم تنظیمات لازم را و سطوح را به صورت درصد از ۰ تا ۳،۳ تا ۷،۷ تا

۱۱ و ۱۱ تا ۲۰ و آخرین عدد خـودش در ۵ کـلاس طبقـه بنـدی کنـیم و تصـاویر مربـوط بـه slope را در زیـر میبینیم.

• مشخص کردن نقاط در ArcGIS

در فایل مربوط به پروژه سه Shape file ایجاد میکنیم به نام های Destination, Origin, middle که نشان دهنده ی شروع مسیر، نقطه ی میانی و مقصد است.

فایل نقاط مبدا، مقصد و مسیر را که در civil3d مشخص کردیم باز میکنیم.

Editor را با کلیک راست بر یک قسمت خالی در بار بالا فعال میکنیم و Start Editing را نیز روشن میکنیم و ادیت بر روی شیپ فایل را میزنیم. سپس نقطه ی شروع، مقصد و میانی را در هر کدام مشخص میکنیم در save Edits و Save Editing را میزنیم.

دید بهتر در ArcScene

بهتر است قبل از طراحی مسیر، منطقه ی خود را در فضای ArcScene ببینیم تا بدانیم بهتر است مسیر از کجا بگذرد.

در واقع در ArcScene میتوانیم با دیدن حالت سه بعدی و ایجاد کمی اقرار به ارتفاع ها در نقشه های TIN, در واقع در Slope و DEM متوجه شویم کدام مسیر ممکن است مناسب برای طراحی باشد.(یعنی تغییر ارتفاعی زیادی نداشته باشد)

طراحی مسیر

وارد ابزار Spatial Analyst Tools میشویم. در ابزار Cost Distance ، Distance میتوانیم فاصله را بر اساس هزینه بگیریم.

نقطه ی مبدا را به آن معرفی میکنیم، لایه ای که معرف هزینه است را معرفی میکنیم.(لایـه ای کـه مربـوط بـه خاکبرداری یا خاکریزی است یعمی لایه ی شیب) و آخر محل خروجی آن را نیز تعیین میکنیم.

میتوانیم به آن حداکثر فاصله و blanklink raster (نقشه ی جهت ها) را هم بدهیم.

در واقع هزینه هایی که در Cost Distance محاسبه میشود براساس نقشه ی Direction یا جهت است.

و همچنین در ابزار Spatial Analyst Tools ،در ابزار Cost Path ، Distance میتوانیم با دادن نقطه ی انتهایی هزینه ی یک مسیر را محاسبه کنیم.

پس در کل با دستور Cost Distance نقطه ی ابتدایی را به آن مدهیم و با دستور Cost Path با دادن نقطه ی انتهایی، بهترین مسیر و کم هزینه ترین مسیر را برایمان محاسبه میکند.

مسیر های زیر، بهترین مسیری است که ArcGIS تعیین کرده است.

• تبدیل مسیر به Vector

مسیر های طراحی شده توسط نرم افزار، به صورت Raster هستند باید این مسیر ها را به Vector تبدیل کنیم. برای این کار، در قسمت ArcToolbox در conversion Raster و در From Raster گزینه ی Raster to Polyline را انتخاب میکنیم و مسیر ها را بهش میدهیم.

مسیر ها را کپی میکنیم و در ArcScene اضافه میکنیم.

نقشه ی زیر مسیر را در این محیط نشان میدهد. همانطور که مبرهن است، این مسیر ها دقیق نیستند و این یکی از عیب های طراحی مسیر با این روش است.

CAD به لایه Cost path به کتوری و تهیه خروجی ۴.۳

خروجی گرفتن از مسیر ها

بر روی هر کدام از مسیر ها کلیک راست میکنیم و گزینه ی Export to CAD را میزنیم محل و نام خروجی فایل ها را مشخص میکنیم تا با فرمت DWG ذخیره شود.

Cost path در محیط 3D. ۳. ۵. برازش خط به Cost path در محیط

فایل های خروجی گرفته شده را در محیط Civil3d باز میکنیم و آن را در سطح ساخته شده در نقشه میگذاریم. و از این مسیر میتوان کمک گرفت برای دایره زدن; این خط ها حکم خطوط شکسته بعد از وصل کردن مرکز دوایر را دارند.

در این مرحله باید خطوطی را برای مسیر برازش دهیم. مانند شکل زیر:

فصل چهارم: طراحی قوسهای افقی

۴. ۱. طراحی قوس های مورد نیاز برای هر ۴ واریانت

پس از اینکه پروفیلها را طراحی کردیم، نوبت به طراحی قوسهای افقی است. روی مسیر مورد نظر کلیک میکنیم و گزینه geometry editor را فعال میکنیم.

پنجره Geometry editor به شکل زیر باز خواهد شد.

Alignme	nt Layout Tools	- Alignm	entDirec	tion4					<u>.</u>	18	×
A •	∆* ∆ x ¦∆\	.⁄ •	^ ▼	* -	£* •	% ▼	1. 2	××́×	🔲 🔏 📴 📑	<5	Ŕ
Select a	command from	the layo	ut tools			Spira	l Type: Cloth	oid			

از آپشنهای موجود در geometry editor میتوانیم قوس افقی طراحی کنیم. چندین گزینه برای طراحی قوسهای افقی موجود است که با توجه به طول مماسهای قوس هر یک که ممکن بود را اجرا میکنیم. گزینه free fillet curve اقدام به طراحی قوس ساده با شعاعی که ما مشخص کرده ایم میکند.

گزینه free spiral-curve-spiral نیز مربوط به قوسی میشود که شامل دو قـوس اتصـال در ابتـدا و انتهـا و یـک قوس دایرهای ساده در وسط قوس میشود.

Alignment Layout Tools - AlignmentDirection4	Peatured Apps
Free Spiral-Curve-Spiral (Between two entities)	Image: Second se
Ground Data ▼ Create Des iolsaTalebi* × MohammadSalmani* ×	% Floating Reverse Curve with Spirals (From curve, radius, through point) % Floating Reverse Curve with Spirals (From curve, two points)
[-][Top][2D	Free Spiral-Curve-Spiral (Between two entities)
ector	(1) Free Compound Spiral-Curve-Spiral-Curve-Spiral (Between two tangents) (2) Free Reverse Spiral-Curve-Spiral-Curve-Spiral (Between two tangents)

در طراحی قوسهای افقی بیشتر از این دو مورد استفاده شد.

علاوه بر نکات ذکر شده در طراحی قوسهای افقی از نکات زیر پیروی شد.

- در طراحی قوسهای افقی به شعاع مینیمم دقت شود.
 ۲. به شعاع مینیممی که نیاز به قوس اتصال ندارد دقت شد.
- ۳. در صورتی که از شعاع ذکر شده در مورد قبلی، شعاع قوس کمتر شد، حتما از قوس اتصال استفاده شود.
 - ۴. در مورد شعاعهایی که نیاز به قوس اتصال ندارند هم حتی الامکان از قوس اتصال استفاده شد.

۲.۲ اعمال بربلندی به قوس ها

بربلندی شیبی عرضی است که بر روی قوسها اعمال میشه، تا بتواند بر نیروی گریز از مرکز، غلبه کند. در صورتی که بربلندی نبود، خودروها در طول قوس ها به سبب نیروی خارجی وارد بر آنها، از جاده منحرف میشدند.

در ابتدا کوریدور رسم شده روی مسیر را انتخاب میکنیم. از نوار ابزار باز شده بالای صفحه، گزینه Superelevation و سپس Superelevation را انتخاب می کنیم.

در صفحه باز شده،در تب Roadway Type، مسیر را در حالت «یک باند رفت و یک بانـد برگشـت (بـدون جـدا کننده)» یعنی حالت Undivided Crowned قرار می دهیم.

در تب Lanes باید عرض مسیر (جاده اصلی) را مشخص کنیم. در این مرحله عرض و شیب سواره رو را انتخاب میکنیم.

Roadway Type		Type: Undivid	ded, Crowned		
noulder Control ttainment	Number of lanes left:	Pivot: Center	Baseline	Symmetric Number of land	Roadway es right: ~
		Normal lane width:	Normal lane	width:	
		Normal lane slope:	Normal lane	slope:	Í
		-2.00%	-2.00%		
				-	
4.					

عرض مسیر (Normal lane width) با توجه به جدول ۱ – ۵ آیین نامه ۸۰۰ بـرای هـر خـط مسـیر، برابـر ۳٫۶ متر میباشد.

شیب مسیر (Normal lane slope) را هم، مقدار -۲٪ قرار می دهیم. در اعمال بربلندی، نباید مقدار آن در هیچ جایی از جاده به صفر برسد. زیرا در آن صورت آبهای سطح جاده به سختی تخلیه خواهند شد. بربلندی به شکل زیر روی نقشه اعمال میشود.

در تب shoulder control، عرض شانه و شیب شانه را انتخاب میکنیم. بر طبق این مقادیر این دو مقدار به ترتیب برابر ۱٫۹۵ متر و ۴ درصد است.

<u>y Type</u>	Inside median shoulders		Outside edge	shoulders		
	Calculate		Calculate	☑ Calculate		
r Control	Normal shoulder width	Normal shoulder width: 1.850m			1.950m	
	Normal shoulder slope	e: -4.00%	Normal sho	oulder slope:	-4.00%	
<u>ent</u>	Shoulder slope treatmen	it:	Shoulder slop	e treatment:		
	Low side: Breakove	r removal 🖂	Low side:	Breakover	removal 🗸	
	High side: Match lan	e slopes 🖂	High side:	Match lane	slopes 🗸	
	Maximum shoulder ro	Maximum	Maximum shoulder rollover:			
	8.00%	8.00%				
				4	×,	

در تب مربوط به Attainment مقدار بربلندی را تعیین میکنیم. علاوه بر آن تعیین خواهیم کرد کـه نـرم افـزار از آیین نامه AASHTO استفاده خواهیم کرد.

Koduway Type	Design criteria file:	C:\ProgramData\Autodesk\C3D 2017\enu\Data\(
<u>Lanes</u>	Superelevation rate table:	AASHTO 2011 Metric eMax 8%
Shoulder Control	Transition length table:	2 Lane 🗸
<u>Attainment</u>	Attainment method:	AASHTO 2011 Crowned Roadway 🗸 🗸
	Transition formula for superelevation runoff	
	% on tangent for tangent-curve:	66.67%
	% on spiral for spiral-curve:	100.00%
	Curve smoothing	
	Apply curve smoothing Curve le	ngth: 20.000m
	Automatically resolve overlap	This option applies only to the entire alignment.
	< Back	Next > Finish Cancel Help
عت است. مـا بـ	ده، سرعت طرح ۱۰۰ کیلومتر بر سا	، به ذکر است که پیشفرض ایین نامه در نظر گرفته ش

- Curve Definition	Automatic	
Design Speed	90 km/h	
Radius	400.000m	
- Direction	Left	
- Start Station	0+715.25m	
- End Station	1+341.73m	
Length	626,480m	

۴. ۳. ارائه لیست مشخصات قوس های هر واریانت

اطلاعات مربوط به قوسهای افقی با شیبهای ۴ درصد و ۵ درصد به شرح زیر است.

اطـلاعات قـــوس افــقي ۴ درصد							
طول قوس اتصال ورودی و خروجی	بربلندى	زاويه انحراف	طول قوس	شعاع قوس	رديف		
٥.	٧,٤	۸٩,٧٣	٦٢٦,٤٨	٤	١		
ندارد	٧,٨	۸٦,٢٣	٥٤٤,٨٣	۳٦١,٨٨	٢		
٥.	٧,٢	०१,७४	१७७,७०१	٤٥.	٣		

		_وس افقی ۵ درصد	اط_لاعات ق		
طول قوس اتصال ورودی و خروجی	بربلندى	زاويه انحراف	طول قوس	شعاع قوس	رديف
ندارد	٦,٨	22,01	۱۹۸,۱۳	0	١
ندارد	٦,٨	١٧,٥٧	١٥٣,٣٦	0	٢
٤.	٨	39,77	191,972	۲۸۰	٣
٤.	٨	٥٦,٤٨٧	۲٤٦,٤٣	70.	٤
٤.	٨	٨,٧٢	٣٦,٠٦٦	70.	٥
ندارد	٦,٨	17,17	۲۲۸,۳۲۷	0	٦
ندارد	٦,٨	۳۸,۱۲	۳۳۲,٦٧	0	٦

فصل پنجم: پیادہ سازی

از نوار ابزار بالا، گزینه points را انتخاب کرده و سپس روی گزینه Create points – alignments کلیک میکنیم. در ادامه گزینه Measure alignments را انتخاب میکنیم. تصویر زیر مراحل توضیح داده شده را نمایش میدهد.

Poir	nts Surfaces Lines/Curves	Parcel	5	Grading	Alig	gnments	Pro
-63	Create Points		n vi	Autodesk :	360	Help	Add-in
	Create Points - Miscellaneous	>	n 🤹	rofile View	+	1.	6.
	Create Points - Intersections	>	📍 Si	ample Line	25	1	
	Create Points - Alignments	>	1	Station/O	ffset		
	Create Points - Surface	>	馋	Divide Ali	gnme	ent	
	Create Points - Slope	>	‰	Measure	Aligni	ment	
	Create Points - Interpolate	>	遼	At Geom	etry P	oints	
1	Create Point Group		繳	Radial or	Perpe	ndicular	
	Import/Export Points	>	*	Import fro	om Fi	le	
¢.	List Points		혳	Profile Ge	eomet	try Points	
	Edit Points	>					
	Add Tables						
	Utilities	>					

در مرحله بعد با اعمال برخي تنظيمات شامل تنظيمات مربوط به Grid coordinates ،Local coordinates،

Prompt for point names ،Prompt elevation و Prompt for descriptions را انجام ميدهيم.

Parameter	Value
E Default Layer	
E Points Creation	
Local Coordinates	Easting - Northing
Grid Coordinates	Grid Easting - Grid Northing
Geographic Coordinates	Latitude - Longitude
Prompt For Elevations	Automatic
Prompt For Point Names	Automatic
Prompt For Descriptions	Automatic - Object
Default Elevation	0.000m
Default Description	
Match On Description Parameters (\$1, \$2, etc.)	True
Disable Description Keys	False
Echo Coordinates to Command Line	Тгие
∃ � Default Styles	
🗄 🗇 Default Name Format	
🗄 🗇 Point Identity	

در مرحله بعد Profle مد نظرمان را انتخاب میکنیم.

profile4		~
	>	10 March
-V profile	4	
Surf1 -	Surface (25)	

در كامند لاين، تصوير زير ظاهر ميشود.

Starting point را صفر، Ending station را نقطه پایانی مسیر و آفست را بر روی آکس مسیر در نظر میگیریم و صفر را تایید میکنیم.

فاصله را نیز روی عدد ۲۵ تنظیم میکنیم که عدد ۵۰ را نیز شامل شود.

در این مرحله اینتر را فشرده و به مرحله بعد روانه میشویم.

حالا در پنجره سمت چپ، از گزینه point groups، گزینـه All points را انتخـاب کـرده و نقـاط تولیـد شـده را مشاهده میکنیم.

این نقاط به شکل زیر محاسبه میشود.

E	• 🚱 P • 🔗 S	oint Clouds urfaces							
Point	t Nu	Easting	Northing	Point Elevati	Name	Raw Descripti	Full Descript	Description For	Grid East
}-	8000	3708.5170m	5565.4845m	1071.000m	point - (1)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
>	8001	3714.0997m	5589.8532m	1071.707m	point - (2)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
≽	8002	3719.6823m	5614.2219m	1072.414m	point - (3)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
≽	8003	3725.2650m	5638.5906m	1073.121m	point - (4)	AlignmentDirec	AlignmentDire		î.
>	8004	3730.8477m	5662.9593m	1073.828m	point - (5)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
≽	8005	3736.4304m	5687.3280m	1074.535m	point - (6)	AlignmentDirec	AlignmentDire		1
≽	8006	3742.0131m	5711.6967m	1075.242m	point - (7)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
≽	8007	3747.5957m	5736.0654m	1075.949m	point - (8)	AlignmentDirec	AlignmentDire		1
≽	8008	3753.1784m	5760.4341m	1076.657m	point - (9)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
≽	8009	3758.7611m	5784.8028m	1077.364m	point - (10)	AlignmentDirec	AlignmentDire		1
Þ	8010	3764.3438m	5809.1715m	1078.071m	point - (11)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
≽	8011	3769.9264m	5833.5403m	1078.778m	point - (12)	AlignmentDirec	AlignmentDire		1
≽	8012	3775.5091m	5857.9090m	1079.485m	point - (13)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
≽	8013	3781.0918m	5882.2777m	1080.192m	point - (14)	AlignmentDirec	AlignmentDire		1
≽	8014	3786.6745m	5906.6464m	1080.899m	point - (15)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
≽	8015	3792.2571m	5931.0151m	1081.606m	point - (16)	AlignmentDirec	AlignmentDire		î.
>	8016	3797.8398m	5955.3838m	1082.313m	point - (17)	AlignmentDirec	AlignmentDire		
>	8017	3803.4225m	5979.7525m	1083.020m	point - (18)	AlignmentDirec	AlignmentDire		1

سپس از این نقاط خروجی با فایل تکست گرفته و پس از انتقال آنها به اکسل، نقاط مد نظرمان چنین شکلی را خواهند داشت. لازم به ذکر است در نقاط یاد شده، مسیر های مستقیم با فاصله ۵۰ متر از هم پیاده سازی شده اند. مسیر های موجود در قوس، با فاصله ۲۵ متر از هم پیاده سازی شده اند.

رديف	E	Ν	كيلومتراژ
1	493708.517	3925565.485	0+000.00
2	493719.6823	3925614.222	0+050.00
3	493730.8477	3925662.959	0+100.00
4	493742.0131	3925711.697	0+150.00
5	493753.1784	3925760.434	0+200.00
6	493764.3438	3925809.172	0+250.00
7	493775.5091	3925857.909	0+300.00

8	493786.6745	3925906.646	0+350.00
9	493797.8398	3925955.384	0+400.00
10	493809.0052	3926004.121	0+450.00
11	493820.1705	3926052.859	0+500.00
12	493831.3359	3926101.596	0+550.00
13	493842.5012	3926150.333	0+600.00
14	493853.6666	3926199.071	0+650.00
15	493859.2417	3926223.441	0+675.00
16	493864.4903	3926247.883	0+700.00
17	493868.6795	3926272.526	0+725.00
18	493871.3508	3926297.379	0+750.00
19	493872.4645	3926322.35	0+775.00
20	493872.0163	3926347.342	0+800.00
21	493870.0081	3926372.257	0+825.00
22	493866.4476	3926396.998	0+850.00
23	493861.3487	3926421.469	0+875.00
24	493854.7314	3926445.573	0+900.00
25	493846.6215	3926469.216	0+925.00
26	493837.0506	3926492.307	0+950.00
27	493826.0562	3926514.756	0+975.00
28	493813.6811	3926536.473	1+000.00
29	493799.9738	3926557.375	1+025.00
30	493784.9876	3926577.381	1+050.00
31	493768.7813	3926596.411	1+075.00
32	493751.4179	3926614.392	1+100.00

33	493732.9654	3926631.253	1+125.00
34	493713.4957	3926646.929	1+150.00
35	493693.085	3926661.358	1+175.00
36	493671.8129	3926674.484	1+200.00
37	493649.7625	3926686.256	1+225.00
38	493627.0199	3926696.627	1+250.00
39	493603.6738	3926705.558	1+275.00
40	493579.8156	3926713.013	1+300.00
41	493555.5383	3926718.964	1+325.00
42	493530.9374	3926723.391	1+350.00
43	493506.1416	3926726.569	1+375.00
44	493481.2829	3926729.223	1+400.00
45	493431.5572	3926734.453	1+450.00
46	493381.8316	3926739.684	1+500.00
47	493332.1059	3926744.914	1+550.00
48	493282.3802	3926750.145	1+600.00
49	493257.5392	3926752.948	1+625.00
50	493232.9115	3926757.217	1+650.00
51	493208.6373	3926763.176	1+675.00
52	493184.8323	3926770.797	1+700.00
53	493161.6101	3926780.043	1+725.00
54	493139.0816	3926790.869	1+750.00
55	493117.3541	3926803.225	1+775.00
56	493096.5313	3926817.051	1+800.00
57	493076.7127	3926832.282	1+825.00
	1		

58	493057.9926	3926848.844	1+850.00
59	493040.4604	3926866.659	1+875.00
60	493024.1998	3926885.642	1+900.00
61	493009.2883	3926905.702	1+925.00
62	492995.7971	3926926.743	1+950.00
63	492983.7906	3926948.666	1+975.00
64	492973.3259	3926971.365	2+000.00
65	492964.453	3926994.732	2+025.00
66	492957.2143	3927018.656	2+050.00
67	492951.6443	3927043.022	2+075.00
68	492947.7695	3927067.715	2+100.00
69	492945.6085	3927092.617	2+125.00
70	492945.1715	3927117.608	2+150.00
71	492946.0684	3927142.591	2+175.00
72	492947.0567	3927167.572	2+200.00
73	492949.0333	3927217.533	2+250.00
74	492951.01	3927267.493	2+300.00
75	492952.9866	3927317.454	2+350.00
76	492954.9632	3927367.415	2+400.00
77	492956.9398	3927417.376	2+450.00
78	492958.9165	3927467.337	2+500.00
79	492960.8931	3927517.298	2+550.00
80	492962.8697	3927567.259	2+600.00
81	492963.9312	3927592.236	2+625.00
82	492965.5883	3927617.18	2+650.00

83	492968.4573	3927642.011	2+675.00
84	492972.7005	3927666.645	2+700.00
85	492978.3049	3927691.006	2+725.00
86	492985.2534	3927715.017	2+750.00
87	492993.5245	3927738.606	2+775.00
88	493003.0925	3927761.699	2+800.00
89	493013.9282	3927784.225	2+825.00
90	493025.9979	3927806.115	2+850.00
91	493039.2644	3927827.301	2+875.00
92	493053.6869	3927847.717	2+900.00
93	493069.2208	3927867.302	2+925.00
94	493085.8182	3927885.993	2+950.00
95	493103.4278	3927903.734	2+975.00
96	493121.9954	3927920.47	3+000.00
97	493141.4636	3927936.148	3+025.00
98	493161.7724	3927950.722	3+050.00
99	493182.859	3927964.146	3+075.00
100	493204.6586	3927976.378	3+100.00
101	493227.1032	3927987.381	3+125.00
102	493250.0472	3927997.306	3+150.00
103	493273.2064	3928006.721	3+175.00
104	493296.3877	3928016.083	3+200.00
105	493342.7501	3928034.805	3+250.00
106	493389.1125	3928053.527	3+300.00
107	493435.475	3928072.249	3+350.00

108	493481.8374	3928090.972	3+400.00
109	493528.1998	3928109.694	3+450.00
110	493574.5623	3928128.416	3+500.00
111	493620.9247	3928147.139	3+550.00
112	493667.2871	3928165.861	3+600.00
113	493713.6495	3928184.583	3+650.00
114	493760.012	3928203.306	3+700.00
115	493806.3744	3928222.028	3+750.00
116	493852.7368	3928240.75	3+800.00
117	493899.0993	3928259.473	3+850.00

همین کار را برای نقاط حساس از نظر هندسی نیز تکرار میکنیم. نقاط مورد نظر در این بخش به شکل زیر خواهند بود.

رديف	E	N	كيلومتراژ	توضيح مختصر	توضيحات
1	493708.517	3925565.485	0+000.00	BOA	شروع مسير
2	493857.0711	3926213.932	0+665.25	TS	شروع قوس اتصال
3	493472.4999	3926327.678	0+715.25	RP	مركز قوس
4	493867.217	3926262.883	0+715.25	SC	نقطه شروع قوس دایره ای
5	493797.9596	3926560.221	1+028.49	Mid	نقطه وسط قوس
6	493539.1087	3926722.093	1+341.73	CS	نقطه انتهای قوس دایره ای
7	493489.5114	3926728.357	1+391.73	ST	انتهای قوس اتصال
8	493307.0026	3927111.435	1+613.31	RP	مركز قوس
9	493269.1461	3926751.537	1+613.31	PC	شروع قوس دایره ای

10	493033.3262	3926874.663	1+885.72	Mid	نقطه وسط قوس
11	492945.4018	3927125.741	2+158.14	PT	انتهای قوس دایره ای
12	492963.0095	3927570.792	2+603.54	TS	شروع قوس اتصال
13	493413.8772	3927577.971	2+653.54	RP	مركز قوس
14	492965.9105	3927620.701	2+653.54	SC	نقطه شروع قوس دایره ای
15	493045.8805	3927836.966	2+886.71	Miid	نقطه وسط قوس
16	493222.4671	3927985.233	3+119.89	CS	نقطه انتهای قوس دایره ای
17	493268.4686	3928004.808	3+169.89	ST	انتهای قوس اتصال
18	493912.9041	3928265.047	3+864.89	EOA	پايان مسير
19	493864.5162	3926246.43	0+698.59	SPI	راس قوس اتصال
20	493931.7155	3926655.79	1+113.41	CPI	
21	493963.5	3926678.5	1+141.85	PI	راس قوس دايره ای
22	493522.6686	3926724.87	1+358.40	SPI	راس قوس اتصال
23	492932	3926787	1+952.31	CPI	
24	492964.3275	3927604.105	2+636.87	SPI	راس قوس اتصال
25	492990.2723	3927876.103	2+910.10	CPI	
26	492975.5	3927886.5	2+919.49	PI	راس قوس دايره اي
27	493237.5553	3927992.325	3+136.56	SPI	راس قوس اتصال

همانطور که در شکل قابل مشاهده است، در ستون سمت راست جدول بالا که مربوط به توضیحات نقط ه است، برخی از توضیحات مربوط به نقاط را مشاهده میکنید. شرح کامل تر این نقاط در جدول پایین به خلاص ه آورده شده است.

Created Label	Definition
BOA	Beginning of Alignment
PI	Point of Intersection
CPI	Curve Point of Intersection
PT	Point of Tangency
PC	Point of Curvature
SPI	Spiral Point of Intersection
TS	Tangent-Spiral intersection
CS	Curve-Spiral intersection
ST	Spiral-Tangent intersection
СС	Curve Center or radius point
EOA	End of Alignment

فصل ششم: احجام عمليات خاكي

6. ۱. ساخت مقطع تیپ(عرضی) مسیر

با استفاده از تب Home در نوار ابزار بالای صفحه، گزینه Assembly و سپس Create Assembly را انتخاب می

در پنجره باز شده، یک نام برای Assembly مورد نظر انتخاب میکنیم و Assembly Type آن را در حالت other می گزاریم.

Assembly		
Assembly		
Description:		
		~
		4
Assembly Type:		
Other		~
Undivided Crown Undivided Planar Divided Crowned Divided Planar Ro Railway	ed Road Road Road Dad	
Other 금속 All Codes	~	
Assembly laver:		

سپس مقطع مورد نظر را در کنار نقشه جایگذاری میکنیم. با توجه به کوچک بودن اندازه مقطع تیپ، دور آن را با یک مستطیل نمایش محصور میکنیم.

پس از انجام مراحل بالا، مقطع عرضی مسیر را در دو طرف رسم کنیم. برای رسم مقاطع مختلف نیاز به نوار ابـزار Tool Palettes داریم که آن را از یکی از آیکونهای بالا، فراخوانی میکنیم.

پنجره مربوط به نوار ابزار Tool Pallete به شکل زیر در کنار تصویر ظاهر میشود.

در پنجره باز شده، برای رسم مقطع عرض مسیر، از تب Lanes گزینه LaneSuperelevationAOR را انتخاب می کنیم. پس از انتخاب این گزینه، سواره رو را در دو طرف آکس مسیر اعمال میکنیم.

در ادامه تنظیمات مربوط به طراحی سواره رو میاوریم.

ستون	مقادير
عرض مسیر سوارہ رو	3.6 m
شیب عرضی سواره رو	-2%
عمق آسفالت رویه (توپکا)	0.05 m

0.1 m	عمق آسفالت بستر (بيندر)
0.15 m	عمق لایه اساس
0.30 m	عمق لایه زیر اساس

برای طراحی بربلندی در جهت مناسب خود، بربلندی رفت مسیر را به سمت راست در نظر گرفته و خط برگشت مسیر را بر عکس مسیر رفت، یعنی به سمت چپ در نظر میگیریم تا آبهای سطح جاده، به سمت شانه و شیروانی هدایت شوند. شکل مقطع عرضی سواره رو را در ادامه آورده ایم.

حال نوبت به طراحی شانه مسیر میرسد. شانه مسیر در دو طرف سواره رو قرار دارد و دارای شیب بیشتری نسبت به آن است. این شیب شانه سبب میشود تا آبهای سطحی روی سواره رو به مکان دور تری از سطح سواره رو هدایت شوند.

برای این کار، کافیست از تب Shoulder، گزینه Shoulder Extend All را انتخاب کنیم.

پارامترهای ثبت شده برای طراحی قسمت شانه در مقطع تیپ مسیر، در جدول زیر آمده است.

ستون	مقادیر
عرض شانه	1.85 m
شیب عرضی سواره رو	-4%
عـرض قســمت خــارجی شــانه daylight width	1.80 m

4::1	شـــیب قســمت خــارجی شــانه daylight slope
0 m	عمق آسفالت رويه (توپكا)
0.15 m	عمق آسفالت بستر (بيندر)
0.15 m	عمق لایه اساس
0.30 m	عمق لایه زیر اساس

شانه طراحی شده در این قسمت را در تصویر زیر مشاهده میکنید.

در مرحله بعد نوبت به طراحی قسمت شیروانی از مقطع تیپ عرضی مسیر میرسد. برای اینکار از قسمت Daylight گزینه Daylight bench را انتخاب میکنیم.

پارامترهای استفاده شده برای طراحی شیروانی به شرح زیر است:

مقادیر	ستون
0.5::1	Cut slope

3::1	Fill Slope
1.5 m	Bench width
2%	Bench slope
3 m	Max cut height
3 m	Max fill height

تصویر تکمیل شده مقطع تیپ عرضی که شامل سواره رو، شانه و شیروانی است به شکل زیر است:

6. ۲. تهیه نقشه پروفیل طولی از مسیر های طراحی شده

پس از اینکه مسیر ها را طراحی کردیم و قوس ها را روی مسیر ها ساختیم، نیاز است تا پروفیل طولی مسیر را طراحی کنیم. برای اینکار از قسمت create surface profile ،profile مرا انتخاب میکنیم.

با اضافه کردن لایه alignment مورد نظر، بر روی گزینه draw in profile view کلیک میکنیم. و تنظیمات مربوط به پروفیل را انجام میدهیم.

Alignment:			Select surfa	ces:			
':;∋ AlignmentDirection4		~	Datum				^ 💽
Station range			Pave1				
Alignment:			Pave2				
Start:	End:		SubBas	e			10
0+000.00m	3+864.89m		Top				
- 1							•
To sample:	5	105	Sample o	ffsets:			
0+000.00m	3+864.89m	-13					Addss
							Auu
							Auu
rofile list:						1	Add
rofile list:	Description	Type	Data Sou	Offset	Undate	Laver	Style
rofile list: Name	Description	Туре	Data Sou	Offset	Update	Layer	Style
rofile list: Name Surf1 - Surface (25)	Description	Type M	Data Sou	Offset	Update	Layer	Style
rofile list: Name Surf1 - Surface (25) profile4	Description	Type	Data Sou Surf1	Offset 0.000m 0.000m	Update Dynamic	Layer	Style Existing Design Pr
rofile list: Name Surf1 - Surface (25) profile4 Surf1 - Surface (26)	Description	Type	Data Sou Surf1	Offset 0.000m 0.000m 0.000m	Update Dynamic Dynamic	Layer	Style Existing Design Pr Existing
rofile list: Name Surf1 - Surface (25) profile4 Surf1 - Surface (26)	Description	Type	Data Sou Surf1 Surf1	Offset 0.000m 0.000m 0.000m	Update Dynamic Dynamic	Layer	Style Existing Design Pr Existing
rofile list: Name Surf1 - Surface (25) profile4 Surf1 - Surface (26)	Description	Type	Data Sou Surf1 Surf1	Offset 0.000m 0.000m 0.000m	Update Dynamic Dynamic	Layer	Style Existing Design Pr Existing
rofile list: Name Surf1 - Surface (25) profile4 Surf1 - Surface (26)	Description	Type	Data Sou Surf1 Surf1	Offset 0.000m 0.000m 0.000m	Update Dynamic Dynamic	Layer	Style Existing Design Pr Existing

تغییرات ارتفاعی در طول کل مسیر طراحی شده را نشان میدهد. همانطور که در تصویر بالا نیز مشاهده میشود، پروفیل تغییرات ارتفاعی سطح زمین را نمایش میدهد. سطح زمین دارای پستی و بلندی های طبیعی است که امکان طراحی مسیر را بر روی آن سخت میکند. به همین علت باید خطی را بر روی پروفیل برازش دهیم تا بتوانیم مسیری مناسب برای خودرو ها بسیازیم. در مراحل بعد از این پروفیل استفاده میکنیم تا خط پروژه را طراحی کنیم.

6. 3. طراحی خط پروژه بر روی پروفیل

در این قسمت از پروژه با استفاده از گزینـه Profile و سـپس از Profile creation tools، پروفیـل مـورد نظـر را انتخاب میکنیم.

Alignment:		
"::) AlignmentDirection4		~ 🗈
Name:		
profile		K
Description:		
General Deciso Criteria		
Design Criteria		
Profile style:		
Design Profile	~ [	🍢 🔻 🖪
Profile layer:		
C-ROAD-PROF		Ø
Profile label set:		
Complete Label Set	~ [	7 - 1
L		and the second
	(1)	

پس از آن انتخاب پروفیل مورد نظر، یک پنجره به نام Profile layout tools برای ما ظاهر میشود. در این گام باید با استفاده از گزینه draw tangent که در نوار ابزار profile layout tools قرار دارد، اقدام به رسم خط پروژه روی پروفیل طولی مسیر اصلی میکنیم. برای اینکار باید به نکات زیر دقت کرد.

Profile L	ayout	Tools - p	rofile												C	8	X
₩ •	×	¥ ₩	/ -	^ •	h	Y	¥	<u>\</u>	^ -	ŦŞ.	×,	××		D	F	\$	Ŕ
Select a command from the layout tools						PVI	based	ł									
- شیب خط پروژه نباید از مقدار شیب مجاز تجاوز کند.
 در طراحی خط پروژه به مقدار خاکبرداری و خاکریزی دقت شد، به طوری که یک تناسب نسبی بین آنها برقرار باشد.
 در طراحی خط پروژه باید از نقاط اجباری تعیین شده بگذریم.
 در خط پروژه شیب طولی مینیمم را برای مناطق هموار رعایت کردیم.
 - ۵. حتى الامكان مقادير خاكبردارى بيشتر از خاكريزى در نظر گرفته شد.

پس از طراحی خط پروژه باید به این نکته توجه کنیم که در سر بالاییها افت سرعت از ۱۵ کیلومتر بر ساعت تجاوز نکند. به این منظور از شکل ۵–۱۰- منحنی سرعت-مسافت تریپی تیپ سنگین استفاده میکنیم. شکل نموداری را در ادامه آورده ایم.

در نمودار بالا باید با سرعت طرح مورد نظر که ۹۰ کیلومتر بر ساعت باشد، وارد مسیر شویم. با توجه به اینکه مسیرمان از سه شیب تشکیل شده که همگی سربالایی هستند، باید از نمودار سمت چپ استفاده کنیم و روی شیب تعیین شده روی خط پروژه و مسافت آن شیب حرکت کرده و سرعت نهایی خودرو پس از گذر از هر شیب را به دست آوریم.

برای مثال در شیب ۴ درصد با سرعت طرح ۹۰ وارد میشویم. بر اساس شکل ۵–۱۰ آیین نامه، پس از طی ۸۹۰ متر به سرعت ۷۸ کیلومتر بر ساعت میرسیم. سپس وارد شیب ۴,۰ درصد میشویم. در ایـن شـیب بـا اسـتفاده از همان نمودار، پس از طی ۱۳۰۰ کیلومتر به سرعت ۹۲ کیلومتر بر ساعت میرسـیم کـه بـا توجـه بـه آیـین نامـه سرعت نباید از ۹۰ کیلومتر تجاوز کند. پس از آن وارد شیب ۲٫۳ درصد میشویم. در ایـن شـیب بـا طـی ۱۶۰۰ متر به سرعت ۸۰ کیلومتر بر ساعت میرسیم.

طراحى قوس قائم

برای طراحی قوس قائم باید در ابتدا وارد قسمت profile creation tools شویم. پس از آن پروفیل طولی مد نظر را انتخاب میکنیم. پس از وارد کردن اطلاعات کلی، وارد تب design criteria میشویم. در این تب گزینه use میکنیم. پس از وارد کردن اطلاعات کلی، وارد تب AASHTO 2011 میشویم. در این تب گزینه وطول، شعاع criteria base design وطول، شعاع میثویم و مینیمم را به طور استاندارد محاسبه کند. البته در طراحی قوس های قائم تا جایی که ممکن بود، مقدار K را بالاتر از مقدار کردن ظر گرفتیم.

lignmen	t:	
C) Align	nmentDirection4	×
lame:		
<[Profile	e Type] > (<[Next Co	unter(CP)]>)
escriptio	on:	
oporal	Design Criteria	
and the state of the		
eneral	Design enterna	
Use	criteria-based design	
Use Use	criteria-based design design criteria file	
Use Use C:Pi	criteria-based design design criteria file rogramData\Autodesl	<\C3D 2017\enu\Data\Corridor
Use Use C: Pr Defau	criteria-based design design criteria file rogramData \Autodes ilt criteria:	<\C3D 2017\enu\Data\Corridor I
Use Use C:\Pi Defau	criteria-based design design criteria file rogramData\Autodesk ilt criteria: erty	<\C3D 2017\enu\Data\Corridor
Use Use C:\Pr Defau Minim	criteria-based design design criteria file rogramData\Autodesl ilt criteria: erty um K Table	
Use Use C: VP Defau Minim	criteria-based design design criteria file rogramData\Autodesi ilt criteria: erty um K Table	(\C3D 2017\enu\Data\Corridor I)
Use Use C:\Pi Defau Minim	criteria-based design design criteria file rogramData\Autodesk ilt criteria: erty um K Table	(\C3D 2017\enu\Data\Corridor I Value AASHTO 2011 Standard
Use Use C: Prop Minim	criteria-based design design criteria file rogramData\Autodesl ilt criteria: erty um K Table design check set	(\C3D 2017\enu\Data\Corridor I Value AASHTO 2011 Standard
Use Use C: VPI Defau Minim	criteria-based design design criteria file rogramData\Autodesk ilt criteria: erty um K Table design check set	

سپس وارد نوار ابزار profile layout tools میشویم. در این نوار ابزار اقدام به طراحی خط پروژه کردیم. در مرحله بعد باید با استفاده از گزینههای مربوط به قوس قائم یعنی free vertical curve به صورت سهمی، قوسهای قائم مربوط به خط پروژه را طراحی میکنیم.

اطلاعات مربوط به قوس قائم برای شیبهای ۴ درصد و ۵ درصد برابر با جداول زیر است:

اطــلاعات قــــوس قائــم ۴ درصد						
К	تفاضل دو شيب	طول قوس	شعاع قوس	رديف		
159,18	%1,00	۲۰۰,۲۱۳	١٢٩١٣, ٣٨	١		
7.0,711	%٢,٣٣	१४४,०१४	2.021,.81	٢		
٧٩,٩٣٥	%٣,٨٧	۳۰۹,۷۱۳	V99T,0TA	٣		
00,719	%٦,٠٩	۳۳٦,۳۷٥	0051,702	٤		
٧٤,٤٦	%٢,٧٥	۲۰٤,٤٢٥	V££0,97Y	٥		
۲۷۰,٤٦٨	%٢,٨٤	٧٦٧,٦٨٤	۲۷۰٤٦,۸۲۲	٦		
۲۷۰,۷۹۷	%۱,٥٨	٤٢٨,٥٥١	۲۷۰۷۹,٦٦٥	V		

	اطــلاعات قــــوس قائــم ۵ درصد						
К	تفاضل دو شيب	طول قوس	شعاع قوس	رديف			
۳۷٤,٠٩٨	%۱,۰۸	٤٠٣,٩٦١	۳۷٤۰۹,۷٦	١			
۷۲,۰۳۷	%٤,٧٥	۳٤٢,٣٠١	۷۲۰۳,۷	٢			
٦٠,٩٨٦	%0,.1	۳۰0,91٤	٦٠٩٨,٦	٣			
٥٠,٥٠٧	%٣,٢٩	۱٦٦,١٠٥	٥.٥.,٧	٤			
٥٤,٨٧٣	%٢,٩٨	١٦٣,٤٠٦	٥٤٨٧,٣	٥			
۲۰٦,٠٥٦	%.,0٣	۱۰۸,۳٥٣	۲۰٦.٥,٥٨٣	٦			
۲۳۳, ۲۳	%•,9٤	10.	١٦٠٣٣,٦	٧			

در این مرحله پس از طراحی قوس قائم، اقدام به افزودن چند باند روی پروفیل کردیم. این باندها مکانهایی کـه نیاز به خاکبرداری یا خاکریزی دارند را نمایش میدهد. برای اینکار وارد قسمت profile properties میشویم.

Profile View Properties - Main Direction4						×
nformation Stations Elevations Profiles Bands Hatch						
Name:						
Main Direction4						
Description:						
Object style						
Major Grids						
Object style will be ignored if the profile view is split.Go to the Elevations tab to set the style for each split profile view segment.						
Show tooltps						
		01	Canad	Aunto		-1-
		OK	Cancel	Apply	He	dþ

در تب مربوط به bands سه باند مربوط به fill ،cut و geometry را اضافه میکنیم.

A Profile View Properties - Main Direction4

Information Stations Elevations Profiles Bands Hatch

ile Data				~	are Cut Da	ata				× -	Add>
lo Data					e cur pr						
ical Geometry zontal Geometry erelevation ional Data Data											
Band Type	Style	Description	Gap	Show Labels	M. M G	. L.L Alignme	nt Profile1	Profile2	Weeding	Stagger Lab	Stagger Lin
Profile Data	Elevations and Station TE	1	0.00mm		1.11	Alianme	Surf1 - Surface (25)	) profile4	100,000	Stanger to r	.lo.00mm
Profile Data	Cut Data 🚥		12.50mm	~	1	V V Alianme	Surf1 - Surface (25)	) profile4	100.000	No Staggering	5.00mm
Profile Data	Fill Data 🗠		12.50mm	~	1	✓ ✓ Alignme	Surf1 - Surface (25)	) profile4	100.000	No Staggering	5.00mm
Horizontal Geo	. Geometry	Style with h	12.50mm	V		Alignme	Surf1 - Surface (25)	) Surf1 - Surface (25)	100.000	No Staggering	5.00mm
							÷				
							Ÿ				
, creating the spec											
Match major/minc	or increments to vertical grid	intervals		Imp	ort band se	•t	• Save as ba	and set			
Match major/minc	or increments to vertical grid	intervals		Imp	ort band se	.t	• Save as be	and set			
Match major/minc	or increments to vertical grid	intervals		Imp	ort band se	:t	• Save as be	and set			

– 🗆 X

×

A Profile View Properties - Main Direction4

Information Stations Elevations Profiles Bands Hatch Select band style: The Cut Data Cut Data Cut Data Cut Data Elevations and Stations Band type: Profile Data ~ List of bands Location: ~ Bottom of profile view Band Type Style Description Gap Show Labels ger Lin... Profile Data Elevations Profile Data Cut Data Profile Data Fill Data Horizontal Geo... Geometry >>>>> Elevations and Stations 0.00mm 12.50mm mm mm ц 12.50mm Stations Ŷ Style with h... 12.50mm \mathcal{P} × Match major/minor increments to vertical grid intervals Import band set... Save as band set... OK Cancel Apply Help

6. 4. طراحی پروفیل های عرضی مسیر های طراحی شده

در این مرحله نیاز است تا با استفاده از قابلیت assembly که در نرم افزار سیویل موجود است، اقدام به ساخت مقطع عرضی مسیر بکنیم. مقطع عرضی نمایانگر عرض راه در قطعههای مختلف خواهد بود. مقطع عرضی به طور کلی شامل موارد زیر است:

- سواره رو
 - شانه
- شيرواني

طراحی Corridor

برای ساخت Corridor، از نوار ابزار بالای صفحه، گزینه Corridor را انتخاب می کنیم.

در پنجره باز شده، می توان اسم Corridor را انتخاب کرد. همچنین Alignment و Profile مربوط به مسیر مورد نظر را انتخاب میکنیم.

la se a c	
vame:	
Corridor	- E
Description:	
	~
	~
Corridor style:	
No Basic	- 🍺 🖪
Corridor layer:	
C-ROAD-CORR	Ø
Baseline type:	
Alignment and profile	
Alignment:	
Alignment Direction4	~
Profile:	
profile4	~
profile profile4 Surf1 - Surface (25)	2
The <none> selection creates an corridor. Regions, assemblies, and be added later.</none>	empty ^ d targets can
Target Surface:	
Target Surface: <none></none>	
Target Surface: <none> Set baseline and region parame</none>	ters

مقطه Assemblyهای خود را انتخاب می کنیم.

lame:	
Corridor	R
escription:	
	^
	4
orridor style:	
Basic ~	-
Corrido <mark>r l</mark> ayer:	
C-ROAD-CORR	-
Baseline type:	
Alignment and profile	
O Feature line	
Alianment:	
12 Alignment Direction 4	~
Profile:	
profile	~
ssembly:	
<pre>image: inclusion inclusin inclusion inclusion inclusion inclusion inclusion inclu</pre>	
Assembly-04	
arget Surface:	
<none></none>	~ G
Cat baseling and racian parameter	rs.
_ set baseline and region parameter	

پس از انتخاب این گزینهها، نرم افزار شروع به ساختن Corridor در طول مسیر میکند. تنظیمات نهایی به شکل زیر خواهد بود.

Name:		
Corridor		K
Description:		
		^
		4
Corridor style:		
Basic	~	- 🚺 - 🖪
Corridor layer:		
C-ROAD-COR	R	-
Baseline type:		
Alignment a	and profile	
	2	
Alianment	Б.	
	Direction4	
	Direction4	
Profile:		
profile		~
Assembly		
Assembly-	)4	~ 🗈
	-26	
		0
		×
Target Surface		
Surf1		~
Set haseline	and region paramet	ters
e ber baseline		
OK	Cancel	Help

در صفحه ظاهر شده به شکل زیر، گزینه apply را انتخاب میکنیم.

			Add Baseli	ne	Set all Frequer	ncies	Set all T	argets
Name	Horizontal	Vertical Bas	Assembly	Start Station	End Station	Frequency	Target	Overrides
🖃 🗖 🔽 🔽 BL - Alig	AlignmentDi	profile		0+000.00m	3+864.89m			
些"毋" RG			Assembly-04	0+000.00m -bj	3+864.89m -(3	20.000m		
Select region from dra	wing					Lock Regions To	: Geometry Lock	ing
					ОК	Cancel	Apply	Help

Th W	e corridor definition has been modified and needs to be rebuilt. hat do you want to do?	
	Rebuild the corridor The corridor will be rebuilt to apply the modifications.	
	Mark the corridor as out-of-date The modifications will be saved, but the corridor will not reflect them until a rebuild is done at a later time.	
Δlwav	s perform my current choice	1

ساخت Corridor سبب میشود که مسیر دارای عرض شده و در هر مقطع آن، مقطع تیپ عرضی استاندارد مشاهده شود. تصویر قسمتی از مسیر که دارای کوریدور است را مشاهده میکنید.

ساخت Sample line

از نوار ابزار بالا گزینه Section را انتخاب میکنیم و گزینه Create sample line را انتخاب میکنیم.

كليد Enter را ميزنيم تا ليست Alignmentها ظاهر شود. از بين Alignmentهای ظاهر شده، مسير اصلی خود

را انتخاب ميكنيم.

Name	Description	
AlignmentDirection4	<description></description>	
CenterCirde3	<description></description>	
CenterCircle4	<description></description>	
Diraction3	<description></description>	
Direction 5	<description></description>	
mainDirection 5	<description></description>	

سپس از نوار ابزار به وجود آمده در بالای صفحه، گزینه sample line creation methods را انتخاب میکنیم و گزینه By range of stations را انتخاب میکنیم.

سپس تنظیمات را به صورت زیر انجام میدهیم.

A Create Sample Lines - By Station Range

Pn	operty	Value
Ξ	General	
	Alignment	AlignmentDirection4
Ξ	Station Range	
	From alignment start	Тпе
	Start Station	0+000.00m
	To alignment end	True
	End Station	3+864.89m
Ξ	Left Swath Width	
	Snap to an alignment	False
	Alignment	Alignment Direction 4
	Width	60.000m
E	Right Swath Width	
	Snap to an alignment	False
	Alignment	AlignmentDirection4
	Width	60.000m
Ξ	Sampling Increments	
	Use Sampling Increments	Тие
	Increment Relative To	Absolute Station
	Increment Along Tangents	50.000m
	Increment Along Curves	25.000m
	Increment Along Spirals	25.000m
Ξ	Additional Sample Controls	
	At Range Start	True
	At Range End	True
	At Horizontal Geometry Points	True
	At Superelevation Critical Stations	True

پس از اعمال sample line تصویر مورد نظر به شکل زیر حاصل خواهد شد.

X

ساخت مقاطع عرضی در مسیر

برای اینکه بتوانیم در طول مسیر، مقاطع عرضی متناسب با Sample lineها را نمایش دهیم باید از section را استفاده کنیم. از نوار ابزار بالای صفحه، تب Sections و سپس گزینه Create Multiple Section Views را انتخاب می کنیم.

Sec	tions	Pipes	Annotation	Inquiry
-5	Create	sample l	lines	
	Create	Section \	/iew	
1	Create	Multiple	Section Views.	
->	Edit Sa	ample Lin	es	
1	Edit Se	ections		
F	Comp	ute Mate	rials	
~	Create	Mass Ha	ul Diagram	
	Add S	ection Vie	w Labels	>
	Add T	ables		>
5	Gener	ate Volum	ie Report	

در پنجره باز شده، در قسمت alignment ،Select alignment مورد نظر و در بخش Sample line group مورد نظر و در بخش Sample line ،name

	Select alignment:	S	ample line group name:
ion Placement	AlignmentDirection4	Image: A set of the set of the	🖞 SL Collection - 3 🛛 🗸 🛋
et Range	Station range	Start:	End:
tion Range	Automatic	0+000.00m	3+864.89m
on Display Options	O User specified:	0+000.00m	-13 3+864.89m
Bands	Section view name:		
tion View Tables	<[Section View Station]> (<[N	lext Counter(C	
	Description:		
	Description:		
	Description:		
	Description: Section view layer: C-ROAD-SCTN-VIEW		
	Description: Section view layer: C-ROAD-SCTN-VIEW Section view style:		
	Description: Section view layer: C-ROAD-SCTN-VIEW Section view style:		

باقی تب ها را با همان تنظیمات پیشفرض قرار میدهیم.

سپس Create Section Views را انتخاب می کنیم. حالا برای اینکه مقاطع مورد نظر ساخته شود، کافی است روی یک ناحیه خالی کلیک کنیم تا Section View ظاهر شود. تصاویر ظاهر شده از مقطع عرضی را در ادامه مشاهده میکنید.

مقاطع عرضی رسم شده را در سه نوع مختلف خاکبرداری کامل، خاکریزی کامل و خاکریزی و خاکبرداری به صورت مختلط در ادامه آورده ایم.

مقطع عرضي خاكريزي كامل

مقطع عرضي خاكبرداري كامل

مقطع عرضی خاکریزی، خاکبرداری مختلط

6. 5. محاسبه احجام خاکبرداری و خاکریزی

خاکبرداری و خاکریزی از اصلی ترین مراحل ساخت مسیر به شمار میروند. به منظور محاسبه حجم خاکریزی و حجم خاکریزی و حجم خاکریزی و حجم خاکبرداری که نیاز به انجام دارد، مورد استفاده قرار میگیرد. علاوه بر آن برای اینکه حجم دقیق مقدار آسفات رویه و بستر و همچنین لایه اساس و زیر اساس را به دست آوریم، نیاز به محاسبه حجم خاکبرداری و خاکریزی داریم.

برای این بخش، ابتدا باید لایهها را معرفی کنیم. با کلیک کردن بر روی Corridor و انتخاب تب Corridor و معرفی کنیم. لایههای مربوط Properties، پنجرهای باز می شود. در تب Surfaces پنجره باز شده، باید لایهها را معرفی کنیم. لایههای مربوط به corridor

- Top : لایه رو سازی است. لایه سطح آسفالتی که به طور مثال، روی آن رانندگی می کنیم.
- Pave1 و Pave2 : لایههای مربوط آسفالت است که می تواند لایه آسفالت، بیشتر هم باشد.
 - Base : لایه اساس
 - SubBase : لايه زير اساس
- Datum : لایه زیر سازی (سطح طبیعی زمین را زیرسازی می کنند، تا بتوان طراحی مسیر را انجام داد.)

با زدن دکمه Create a corridor surface، یک corridor surface جدید ساخته می شود.

حال در بخش Specify code ، Top را انتخاب می کنیم و علامت + کنار آن بخش را می زنیم تا Top به عنوان یک لایه به برنامه معرفی شود.

	Add data Data type:			Specify code:			
	📑 Links		~	Тор		~ 4	
me Top Top Top Par Case V Par V Par Case V Par V Sul Sul Sul V Da	p ve1 ve2 se bBase tum	Surface Style Contours 2m an Contours 2m an	Render Material ByLayer (ByLayer (ByLayer (ByLayer (ByLayer (ByLayer (	Pave Pave1 Pave2 Base SubBase Datum Slope_Link Daylight Daylight_Cut Daylight_Fill Bench	None	tion	

تمام مراحل بالا را به ترتيب براى Pave1، Pave2، Pave1 و درنهايت Datum انجام مى دهيم.

برای معرفی محدوده هر لاین، به تب Boundaries می رویم. ابتدا روی لایه Top کلیک راست می کنیم. گزینه Add Automatically ادامه داشته Add Automatically ادامه داشته باشد.

ame	Description	Render N	Mate Definiti	Use Туре
Corridor exter Add Automat Add Interactiv Add Interactiv Add From Pol Copy value to Copy to clipbo Refresh Sum Datum Corridor Boundary(1 Datum	ts as outer boundary ically ely /gon clipboard bard	ByLa ByLa	Crown Crown_Base Crown_Pave1 Crown_Pave2 Crown_Sub Daylight Daylight_Sub EPS EPS_Base EPS_Pave1 EPS_Pave2 ETW_Base ETW_Pave1 ETW_Pave2 ETW_Sub Hinge	vtside Boundary itside Boundary itside Boundary itside Boundary itside Boundary itside Boundary itside Boundary

در مرحله بعد روی Pave1 کلیک راست می کنیم. گزینه Add Automatically را انتخاب می کنیم و مشخص می کنیم و مشخص می کنیم که لایه Pave1،تا EPS_Pave1 ادامه داشته باشد. سپس همین مرحله را برای هر کدام از سطوح SubBase ،Base ،Pave2 و درنهایت Datum انجام می دهیم. Boundary مربوط به هر یک از لایه ها، در جدول زیر آورده شده اند.

تا Daylight	لايه TOP
تا EPS_Pave1	Pave 1 لايه
تا EPS_Pave2	Pave 2 لايه
تا EPS_Base	لايه base
تا Daylight_Sub	لايه SubBase
تا Daylight	لايه Datum

در پنجره باز شده جدید، Rebuild the corridor را انتخاب می کنیم.تا لایههای معرفی شده را به کل مسیر بسط دهد.

برای محاسبه حجم از تب Section گزینه Compute material را انتخاب میکنیم.

Sec	ctions Pipes Annotation In	quiry
-5	Create Sample Lines	
	Create Section View	
1	Create Multiple Section Views	
->	Edit Sample Lines	
1	Edit Sections	
20	Compute Materials	
~	Create Mass Haul Diagram	
	Add Section View Labels	>
	Add Tables	>
5	Generate Volume Report	

مسير Alignment و مقاطع مورد نظرمان را انتخاب ميكنيم.

A Select a Sar	nple Line Group	×
Select alignment		
😂 Alignment Di	rection4	~
Select sample lin	e group:	
[-b] SL Collectio	n - 3	~
ОК	Cancel	Help

سپس در قسمت Earthworks گزینه Existing ground را روی سطح مورد بررسی قرار میدهیم و دیتوم را روی دیتوم را روی دیتوم ساخته شده، قسمتهایی که نیاز به خاکریزی را پر کنیم.

حالا برای محاسبه مقدار مواد روسازی و اساس و زیر اساس، دوباره از تب Section گزینه Compute material را انتخاب میکنیم. سپس از گزینه Add new material، نوع داده را روی corridor shape قرار میدهیم و سطح زیر اساس یا sub base را به آن اضافه میکنیم.

Add new material	Data type:				Select surface:			(1)	
Add a subcriteria	🖉 Surface			~	Surf1			~ 4	
aterial Name	Condition	Quantity Type	Cut Factor	Fill Factor	Refill Factor	Shape Style	Curve Tolerance	Gap	_
Material List - (1)							✓ 1.0000 (d)		
حجم عمليات خاكى تا سا 😽 🕂		Earthworks				Basic			
🔗 Surf1	Base								
🔗 Corridor4 Datum	Compare								
لايه زير اساس 😽 🖨		Structures				Basic			
Corridor4 SubBase	Include								
لايه اساس 😽 🖨		Structures				Basic			
Corridor4 Base	Include								
آسفالت بستر (بيندر) 😽 🖨		Structures				Basic			
Corridor4 Pave2	Include								
آسفالت رویه (توپکا) 🙀 🗄		Structures				Basic			
- 🗄 Corridor4 Pave1	Include								
ne calculation method:							Import anoth	ner criteria	

حالا این روند به صورت یک به یک این روند برای هر یک از سطحهای موجود در کوریدور تکرار میکنیم. در نهایت تنظیمات مربوط به شکل زیر حاصل میشود.

Add new material		efine material Data type:				Select surface:				
Add a subcriteria		Surface			~	Surf1			~ 5	
laterial Name	Condition	ı	Quantity Type	Cut Factor	Fill Factor	Refill Factor	Shape Style	Curve Tolerance	Gap	
Material List - (1)								✓ 1.0000 (d)		6
حجم عملیات خاکی تا سا 😽 🖃			Earthworks				Basic			6
🔗 Surf1	Base									
Corridor4 Datum	Compare									
لايه زير اساس 😽 🖃			Structures				Basic			[
	Include									
لايه اساس 😽 😑			Structures				Basic			6
Corridor4 Base	Include									
آسفالت بستر (بیندر) 😽 😑			Structures				Basic			[
Corridor4 Pave2	Include									
آسفالت رویه (توپکا) 😽 📄			Structures				Basic			
Corridor4 Pave1	Include									
wa asla datian wateral										
me calculation method:								Import anoth	er criteria	

در نهایت با زدن دکمه OK حجم لایههای ذکر شده محاسبه میشود.

دوباره از تب Section، گزینه Generate volume report را انتخاب میکنیم تا گزارش احجام هر یک از این لایهها را به صورت فایل دریافت کنیم.

Sec	tions	Pipes	Annotation	Inquiry				
-5	Create							
	Create	Section \	/iew					
1	Create	Create Multiple Section Views						
->	Edit Sa	mple Lin	es					
1	Edit Se	ctions						
F	Comp	ute Mater	rials					
~	Create	Mass Ha	ul Diagram					
	Add Se	ection Vie	w Labels	>				
	Add Ta	bles		>				
56	Genera	ite Volum	e Report					

گزارش احجام در فولدر فرستاده شده با نام Report-۰۴ موجود است.

A Report Qua	ntities	×
Select alignment	:	
"_;) AlignmentDi	rection4	~
Select sample lin	ie group:	
[-b] SL Collectio	n - 3	~
Select material lis	st:	
Material List - (1	)	~
Select a style sh	eet:	
C: ProgramDat	a\Autodesk\C3D 2	017\ent
Display XML r	eport	—
ОК	Cancel	Help

گزینه انتخاب شده را انتخاب میکنیم تا صفحه زیر باز شود. در این عکس فرمت اکسل را انتخاب میکنیم.

Name Date modified Type Image: Provide the state is a state	
Arrow K A	
Mass Haul - Multiple Materials 4/28/2010 8:45 PM XSL St Select Material XSL St Select Material XSL St V Opt	ylesheet
Select Material 4/28/2010 8:45 PM XSL St	ylesheet
< File name: Select Material Opt	ylesheet
< File name: Select Material V Ope	
< File name: Select Material V Ope	
< File name: Select Material V Ope	
< The name: Select Material V Ope	
< File name: Select Material V Ope	
< Tile name: Select Material V Ope	
< File name: Select Material V Ope	
< File name: Select Material V Ope	
< File name: Select Material V Ope	
< File name: Select Material V Ope	
File name: Select Material V Ope	3
File name · Select Material · · Ope	
LING HOLING.	
	en

سپس از تب سکشن، گزینه Add table را انتخاب کرده و سپس روی گزینه Material volume کلیک میکنیم.

Sec	tions	Pipes	Annotation	Inquiry	Win	dow	Express
-5	Create	Sample l	.ines		or4		1+
	Create Section View Create Multiple Section Views			f f Lay	04- * 1 •	Corridor4 🔹 👻 Make Current 🐔 Match Layer	
4	Comp Create Add S	ute Mater Mass Ha ection Vie	rials ul Diagram w Labels	,			1
	Add T	ables		>	m	Total	Volume
56	Gener	ate Volum	e Report			Mate	rial Volume

سپس گزارش حجم هر یک از این لایهها را در قالب یک جدول به صورت جداگانه ارائه میشود. هر یک از لایـه ها را طبق تصویر زیر انتخاب کرده و جدول احجام را به تفکیک هر لایه میسازیم.

able style:			
Area and Volume		/ 🏹 🕶	
able layer:			
C-ROAD-SHAP-TABL			44
Select alignment:			
AlignmentDirection4		~	+
Select sample line group:			
[==] SL Collection - 3		~	
Select material list:			
Material List - (1)		~	1
Select a material: لایه زیر اساس		~	Î
Select a material: لايه زير اساس]Split table		~	
Select a material: لايه زير اساس] Split table Maximum rows per table:	2	0	
Select a material: لایه زیر اساس Split table Maximum rows per table: Maximum tables per stack:	2	0	
Select a material: لايه زير اساس Split table Maximum rows per table: Maximum tables per stack: Offset:	2 3 4	0 🗘	
Select a material: لایه زیر اساس] Split table Maximum rows per table: Maximum tables per stack: Offset: Tile tables	2 3 4	00 📫	
Select a material: الایه زیر اساس Split table Maximum rows per table: Maximum tables per stack: Offset: Tile tables Across	2 3 4	0 📫	
Select a material: الایه زیر اساس Split table Maximum rows per table: Maximum tables per stack: Offset: Tile tables Across O Down Behavior	2 3 4	0 🗘	
Select a material: الایه زیر اساس Split table Maximum rows per table: Maximum tables per stack: Offset: Tile tables Across O Down Behavior Reactivity mode:	2 3 4	0 -	
Select a material: لايه زير اساس Split table Maximum rows per table: Maximum tables per stack: Offset: Tile tables Across O Down Behavior Reactivity mode: O Static O Dynami	2 3 4	0 🗘	

able style:		
Area and Volume	~ 🔽 🗸	
able layer:		
C-ROAD-SHAP-TABL		E
Select alignment:		
Alignment Direction4	~	L2
Select sample line group:		
[-b] SL Collection - 3	~	ŝ
Select material list:		
Material List - (1)		~
لايه زير اساس لايه زير اساس لايه اير اساس		-
آسفالت بستر (بیندر) آسفالت رویه (تویکا)		
Maximum tables per stack:	3	*
	40.00mm	
Offset:		
Offset: Tile tables		
Offset: Tile tables Across		
Offset: Tile tables Across O Down Behavior		
Offset: Tile tables Across Down Behavior Reactivity mode:	1	

گزارش ذکر شده، به صورت زیر نمایش داده شده است. لازم به ذکر است که این فایل نیز به صورت با کیفیت تر در فولدر ارائه شده با نام tables.pdf موجود است.

در مرحله بعد گزینه Total volume را انتخاب میکنیم تا گزارش احجام عملیات خاکریزی و خاکبرداری را مشاهده کنیم.

Sec	ctions	Pipes	Annotation	Inquiry	Windo	w	Express	
-5	Create	Sample I	.ines					
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	Create Create Edit Sa	Section \ Multiple Multiple	/iew Section Views. es		∎ * *	V-N(	DDE Make Curre Match Laye	₹ ent er
1	Edit Se	ections			Layer	's -		
₽ ◆	Comp Create	ute Mater Mass Ha	ʻials ul Diagram					
	Add S	ection Vie	w Labels	>				<u> </u>
	Add Ta	ables		>	T	otal V	olume	
56	Gener	ate Volum	e Report			/lateri	al Volume	

با استفاده از تنظیمات زیر، گزارش احجام را دریافت میکنیم.

able style.			_
Cut and Fill		~ 🎝	•
able layer:			
C-ROAD-SHAP-TABL			ž
Select alignment:			
Alignment Direction4		~	
Select sample line group:			
		~	
Select material list:			
Material List - (1)			~
Split table			
Maximum rows per table:		20	*
Maximum tables per stack:		3	*
Offset:		40.00m	m
Tile tables			
Across O	lown		
Behavior			
Behavior Reactivity mode:			

6. 6. مقایسه احجام عملیات خاکی مسیر های طراحی شده

در ادامه، جدولی را برای مقایسه هر یک از مسیر های طراحی شده آورده ایم. در جدول زیر به حجم کل خاکریزی، حجم کل خاکبرداری، طول مسیر و حجم هر یک از لایه های اساس، زیر اساس، آسفالت بستر و آسفالت رویه اشاره شد.

گزارش احجام مسیر های مختلف							
آسفالت رويه	آسفالت بستر	لايه زير اساس	لايه اساس	طول مسير (متر)	مجموع خاکبرداری (متر مکعب)	مجموع خاکریزی (متر مکعب)	مسير
989.41	1011.29	14893.42	4258.91	4404.323	133854.26	19824.19	3%
1391.36	5330.44	17467.41	7526.92	3864.888	76406.2	36409.8	4%
1307.23	5009.48	18428.26	7075.55	3631.182	56736.72	37386.01	5%

Station: 3+550.000				
	(Cut)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	0.00	42.07	56537.29
	(Fill)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	3.21	50.25	36758.39
	لايه زيراساس	5.12	160.56	18042.39
	لايه اساس	1.92	59.49	6917.88
	أسفالت بستر (بيندر)	1.37	42.44	4897.66
	آسفالت رویه(تویکا)	0.36	11.15	1278.00
Station: 3+600.000			-	
	(Cut)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	0.00	0.01	56537.30
	(Fill)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	13.49	417.36	37175.75
	لابه زیراساس	4.61	243.04	18285.43
	لايه اساس	1.95	96.73	7014.61
	آسفالت بستر (بیندر)	1.38	68.74	4966.40
	آسفالت رویه(تویکا)	0.36	18.00	1296.00
Station: 3+631.182		•		
	(Cut)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	12.79	199.41	56736.72
	(Fill)حجم عملیات خاکی نا ساب گرید	0.00	210.26	37386.01
	لايه زيراساس	4.56	142.83	18428.26
	لايه اساس	1.96	60.93	7075.55
	أسفالت بستر(بيندر)	1.38	43.07	5009.48
	أسفالت رويه(تويكا)	0.36	11.23	1307.23

Station: 3+800.000		•	•	•
	(Cut)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	13.95	931.23	75555.97
	(Fill)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	0.00	0.00	36409.80
	لایه زیر اساس	4.56	227.79	17171.80
	لايه اساس	1.96	97.82	7399.97
	أسفالت بستر (بيندر)	1.38	69.11	5240.76
	أسفالت رويه (نويكا)	0.36	18.00	1368.00
Station: 3+850.000				
	(Cut)حجم عملیات خاکی نا ساب گرید	11.43	634.53	76190.50
	(Fill)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	0.00	0.00	36409.80
	لایه زیر اساس	4.56	227.79	17399.59
	لايه اساس	1.96	97.82	7497.79
	أسفالت بستر (بيندر)	1.38	69.11	5309.86
	أسفالت رويه (نويكا)	0.36	18.00	1386.00
Station: 3+864.888				-
	(Cut)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	17.54	215.69	76406.20
	(Fill)حجم عملیات خاکی تا ساب گرید	0.00	0.00	36409.80
	لایه زیر اساس	4.56	67.83	17467.41
	لايه اساس	1.96	29.13	7526.92
	آسفالت بستر (بېندر)	1.38	20.58	5330.44
	أسفالت رويه (تويكا)	0.36	5.36	1391.36

گزارش احجام چند ایستگاه آخر برای مسیر ۴ درصد

			-	
Station: 4+380.000	)			
	earthwork(Cut)	0.00	6.80	133744.54
	earthwork(Fill)	0.00	14.92	19824.19
	topika	0.00	2.76	985.46
	bynder	0.00	2.82	1007.26
	base	0.00	11.90	4247.01
	sub base	0.00	41.70	14833.69
Station: 4+400.000	)			
	earthwork(Cut)	7.62	76.15	133820.69
	earthwork(Fill)	0.00	0.00	19824.19
	topika	0.28	2.76	988.21
	bynder	0.28	2.82	1010.08
	base	1.19	11.90	4258.91
	sub base	4.17	41.70	14875.39
Station: 4+404.323				
	earthwork(Cut)	7.92	33.57	133854.26
	earthwork(Fill)	0.00	0.00	19824.19
	topika	0.28	1.19	989.41
	bynder	0.28	1.22	1011.29
	base	1.19	5.14	4264.05

گزارش احجام چند ایستگاه آخر برای مسیر ۳ درصد

در طراحی مسیر های بالا، سعی شد تا اولا مقدار خاکبرداری و خاکریزی به مناسب ترین حالت ممکن در بیایـد. یعنی به روش حداقلی دربیاید. در ادامه سعی شد در صورت امکان تعادل میـان مقـدار خـاکریزی و خـاکبرداری برقرار شود. در ادامه نیز سعی شد تا در صورت امکان مقدار خـاکبرداری بیشـتر از خـاکریزی تعیـین شـود. زیـرا خاکریزی نیاز به مصالح بیشتری دارد و امکان دارد هزینه را بالاتر ببرد.

در نهایت گزارش احجام مربوط به چند سکشن آخر هر یک از مسیر ها در ادامه آورده شده است.